

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2018

İÇERİK

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ 2017 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ 2017 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU	31

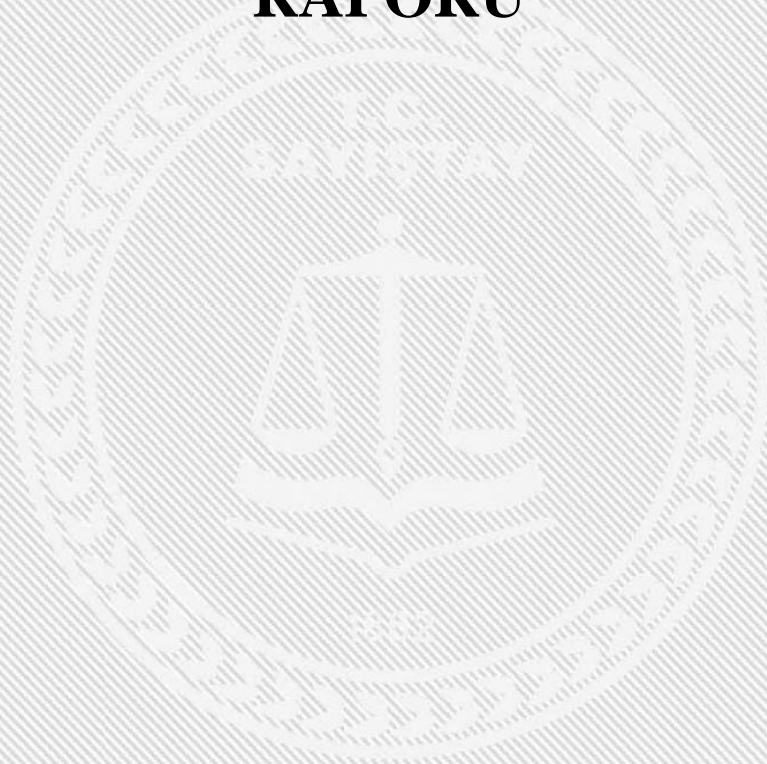

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

2017 YILI

SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM

RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	10
8.	EKLER.....	27

TABLÖLÄR LİSTESİ

TABLO 1: TSE ORTAKLIKLARI.....	2
TABLO 2: BÜTÇE GİDERLERİ ÖDENEK VE GERÇEKLEŞME.....	2
TABLO 3: BÜTÇE GELİRLERİ TAHMİN VE GERÇEKLEŞME.....	3

KISALTMALAR

KDV	: Katma Değer Vergisi
KİT	: Kamu İktisadi Teşebbüsü
KMYK	: Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
MYMY	: Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TÜRKAİ	: Türk Akreditasyon Kurumu

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Türk Standardları Enstitüsü 18.11.1960 tarihinde 132 sayılı Kanun ile kurulmuş, kısa adı ve markası “TSE” olan, tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol (KMYK) Kanunu’na ekli II sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresidir.

TSE, her türlü madde ve mamulleri ile usul ve hizmet standartlarını yapmak gayesiyle kurulmuş olup yalnız TSE tarafından kabul edilen standartlar, “Türk Standardı” adını almaktadır.

Kurumun merkezi Ankara olup 10 adet bölge koordinatörlüğü ile pek çok ilde temsilciliği bulunmaktadır.

TSE idari yapısı; Genel Kurul, Teknik Kurul, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu, İhtisas Kurulları, Genel Sekreter ve Hizmet Birimlerinden oluşmaktadır.

Kamu idaresinin yürütme organı Yönetim Kurulu, en yüksek karar alma organı ise Genel Kurul olup kurumun üst yöneticisi, Genel Kurul tarafından seçilmektedir.

TSE personeli kadrolu personel, geçici personel ve sözleşmeli personel olmak üzere 3 şekilde istihdam edilmektedir. Personel, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının a bendi kapsamında sigortalı sayılır. Ayrıca, özel bilgi ve ihtisas gerektiren işlerde diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın, sözleşmeli olarak yerli ve yabancı uzmanlar çalıştırılabilmektedir. Kamu idaresi muhasebe işlemlerini Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (GYMY) ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde (MYMY) belirlenen ilke, standart ve usullere göre yürütmekte ve raporlamaktadır.

Kurumsal kodu 40.22 olan kamu idaresinin muhasebe işlemlerini yürüten tek bir muhasebe birimi bulunmakta olup kod 06818’dir.

Kamu idaresinin ortak olduğu şirketler ve dış temsilcilikleri mevcut olup bu hususlarla ilgili açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

A) Kamu İdaresinin Ortaklıkları Hakkında Bilgi

132 sayılı Kanun ile TSE; standardizasyon görevleri dışında kalan ana faaliyetlerini kuracağı, iştirak edeceği veya işbirliğinde bulunacağı yerli ve yabancı şirketler eliyle yürütme yetkisine sahiptir. İlgili Kanun'un Ek 2'nci maddesinde;

“Enstitü, standardizasyon görevleri dışında kalan ana faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını kuracağı, iştirak edeceği veya işbirliğinde bulunacağı yerli ve yabancı şirketler eliyle yürütebilir. Şirket kurulmasına veya iştirak edilmesine, Genel Kurulun kararı ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilir. Genel Kurul, gerektiğinde bu konudaki yetkisini Yönetim Kuruluna devredebilir” denilmektedir.

Bu hüküm uyarınca kamu idaresinin kuruluşunda ve iştirakinde bulunduğu ortaklıklara aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1: TSE Ortaklıkları

Şirket Ünvanı	Şirketin Toplam Sermayesi	Ortaklık Payı
Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.	277.468.868,00 TL	% 0,72
Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş. (ICAS)	100.000.000 TL	% 100
TSE SOJUZTEST Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti.	693.981,61TL	% 49
Özbek-Türk Test Merkezi	1.166.600 USD	% 49
TRTEST Test ve Değerlendirme A.Ş.	30.000.000,00 TL	% 15

B) Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Bilgileri

Tablo 2 : Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme

	Başlangıç Ödeneği	Gerçekleşen Bütçe Gideri
01	Personel Giderleri	210.505.000
02	Sgk Devlet Primi Giderleri	206.741.537,22
03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	42.593.371,74
05	Cari Transferler	73.679.837,04
06	Sermaye Giderleri	7.167.606,31
08	Borç Verme	16.420.065,23
	0,00	1.125.000,00
	TOPLAM	341.048.000
		347.727.417,54

2017 yılında öngörülen başlangıç ödeneği 341.048.000,00 TL olup, yıl içinde eklenen

79.110.000,00 TL ödenek ile toplam ödenek 420.158.000,00 TL olmuştur. Dönem sonu itibariyle bütçe gideri %83 gerçekleşme oranı ile 347.727.417,54 TL'dir.

C) Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Bilgileri

Tablo 3: Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme

		2017 Yılı Bütçe Gelir	
		Tahmini (TL)	Gerçekleşme (TL)
03	Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	304.820.000	367.123.522,50
05	Diğer Gelir	23.506.000	33.995.387,43
	TOPLAM	328.326.000	401.118.909,93

2017 yılı bütçe geliri tahmini Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirlerinde 304.820.000,00 TL, Diğer Gelirlerde ise, 23.506.000,00 TL olmak üzere toplam 328.326.000,00 TL'dir. Dönem sonu itibariyle gerçekleşen bütçe gelirleri toplamı 401.118.909,93 TL olup, tamamı öz gelir olan bu tutarın 367.123.522,50 TL'si Teşebbüs Mülkiyet Gelirlerine, 33.995.387,43 TL'si ise Diğer Gelirlerine aittir. Bütçe gelirlerinin gerçekleşme oranı %122'dir.

Kamu idaresi 2017 yılında faaliyet geliri olarak 406.284.829,73 TL elde etmiş, faaliyet giderleri ise 367.626.138,72 TL olarak gerçekleşmiş, dolayısıyla dönem sonunda 38.658.691,01 TL olumlu faaliyet sonucu ile kapatmıştır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar / Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı

icmal cetveli

- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kuruma Ait Taşınmazların Kayıt İşlemlerinin Tamamlanmaması

Kurumun mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan, eklenti ve bütünlüyici parçaları dahil olmak üzere arazi, arsa ve binalara ilişkin işlemlerde eksiklikler bulunmaktadır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasında taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri "*... kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır.*" şeklinde tanımlanmış ve kayıtların belgeye dayanmasının esas olduğu ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "*Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler*" başlıklı Geçici Madde 1'de ise, "*(1) Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazlar bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden ve aşağıdaki şekilde kayıtlara alınır:*

a) Taşınmazların fiili envanteri emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30/9/2014 tarihine kadar tamamlanır ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedilir.

b) *Fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgiler muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verilir. Muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 1/10/2014 tarihi itibarıyla çıkarır ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapar.*

(2) *Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31/12/2017 tarihine kadar tamamlanır.” hükmüne yer verilmiştir.*

Bu hükme göre 1.10.2014 tarihi itibarıyla taşınmazların fiili envanterinin tamamlanıp, Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedilmesi ve muhasebe kayıtlarının tamamlanması gerekmektedir.

Yönetmelik'in 7'nci maddesinde kamu idarelerinin taşınmazları kaydedecekleri formlar belirtilmiş; “*Cins tashihlerinin yapılması*” başlıklı 10'uncu maddesinde ise,

“1) *Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.*

(2) *Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin mali yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır.”* denilmiştir.

Kamu idarelerince mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazların mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınacağı, kamu idarelerinin taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yapacağı hüküm altına alınmıştır.

Enstitü'nün Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmaz Formu ile Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünden temin edilen TSE'nin taşınmazlarına ilişkin kayıtlar karşılaştırıldığında ve fiili durum incelendiğinde;

- Tapu kayıtlarında kurum adına tescilli olan ve arsa olarak gözüken taşınmazlardan Manisa Yunus Emre ilçesi, Keçiliköy Mahallesiindeki 21662 metre karelik taşınmazın Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmaz Formunda yer almadığı dolayısıyla fiili envanterin tamamlanmadığı ve muhasebe kayıtlarına da yansımadağı,

- Kurumun, Konya Selçuklu'daki ve Manisa Turgutlu'daki taşınmazlarının Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmaz Formu'nda hizmet binası olarak görünmesine rağmen tapu kaydında arsa olarak görüldüğü,

- İzmir ili Konak ilçesi 1.Karataş mahallesinde bulunan, tapu kayıtlarında ve taşınmaz formunda mesken olarak görünen 65 metre karelik alanın arsa vasfına bürüldüğü (otopark olarak kullanıldığı)

Bu taşınmazların tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Mali tablolarda, taşınmazlara ilişkin kayıtların doğruluğunu olumsuz etkileyen bu durumun ortadan kalkması için, TSE'nin, mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazları Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'e uygun olarak kayıt altına alınması için gerekli çalışmaları yapması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, Manisa Yunus Emre ilçesi Keçiliköy Mahallesindeki 21.662 m²'lik taşınmazın, Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmaz Formundan sehven silindiği, aynı arsada bulunan ve yapımı tamamlanan Manisa Araç Kontrol Merkezi ve Manisa Yapı Malzemeleri Laboratuvarı ve Ar Ge binalarının kesin kabullerinin ardından Taşınmaz Kayıtları Formları ve Taşınmaz İcmal Cetvellerinin muhasebe kayıtlarıyla uyumu sağlanacağı,

Konya Selçukludaki taşınmazların cins tashihinin, aynı arsada bulunan ve yapımı tamamlanan Konya Araç Kontrol Merkezi binasının kesin kabulünün ardından gerçekleştirileceği,

Manisa Turgutlu'da ki hizmet binalarının kullanılmadığı ve konunun, Yönetim Kurulunda görüşülüp söz konusu taşınmaz hakkında ki tasarrufa göre gerekli işlem tesis edileceği,

İzmir İli Konak İlçesi 1. Karataş Mahallesinde bulunan, tapu kayıtlarında ve taşınmaz formunda mesken olarak görünen 65 m²'lik alanın arsanın cins tashihi işleminin başlatıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususlarla ilgili olarak düzeltici işlemlerin başlatıldığı ifade edilmiş olsa da, kurumun bazı taşınmazlarının fiili duruma uymayan şekilde kayıt altına alınmış olması ve bazı taşınmazlarının ise muhasebe kayıtlarında hiç yer almaması 2017 yılı mali tabloların doğruluğunu olumsuz etkilemektedir.

BULGU 2: Tamamlanan ve Geçici Kabulü Yapılan Binanın, Yapımı Süren Yatırım Olarak Hesaplarda İzlenmesi

TSE'nin Manisa'daki laboratuvar binası yapım işinin geçici kabulü yapıldığı halde, yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenmeye devam edildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "252 Binalar hesabı" başlıklı 175'inci maddesinde, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ve bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı, 176'ncı maddenin (a) bendinin 2'nci fıkrasında ise bütçeye gider kaydıyla gerçekleştirilen yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen binaların geçici kabulünün yapılması ile birlikte 252-Binalar Hesabına borç, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yönetmelik'in 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 188'inci maddesinin (a) bendinin 1'inci fıkrasında;

"Gerek yılı içinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar, bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir. Söz konusu tutar, taahhütler hesabında izlenen bir taahhüde ilişkin ise taahhüt tutarı sözleşme birim fiyatları üzerinden 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına borç 920-Gider Taahhütleri Hesabına alacak kaydedilir" ve yine 188 inci maddenin (b) fıkrasının 1 inci fıkrasında; "Tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir." denilmektedir.

Buna göre 258 -Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen yatırımlardan tamamlananlar Maddi Duran Varlık Hesabı olan 252-Binalar Hesabına alınmalıdır.

Ancak, Kurum tarafından sunulan bilgi ve belgeler üzerinde yapılan incelemeler sonucunda, sözleşme bedeli 3.585.000,00 TL olan Manisa Yapı Malzemeleri Laboratuvarı yapım işine ait geçici kabul işlemi 28.12.2016 tarihinde yapılmasına rağmen, (inşaatları izlemekten sorumlu TSE Emlak İnşaat Müdürlüğü ile muhasebe birimi arasındaki bilgi akışının sağlıklı işlememesi nedeniyle), binanın 2017 yılı hesaplarında 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmeye devam edildiği tespit edilmiştir.

Bu durum, bilançoda 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının 3.585.000,00 TL fazla, 252-Binalar Hesabının bu tutar kadar düşük görünmesine yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, bulguda belirtilen hususa ilişkin olarak, 2017 yılı bakiyelerinin Maliye Bakanlığı tarafından devri gerçekleştirildikten sonra, 2018 yılında ilgili muhasebe kayıtlarının yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza istinaden gerekli düzeltmelerin ve işlemlerin yapılacağı belirtilmişse de, 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı ve 252-Binalar Hesabındaki 3.585.000,00 TL'lik hata 2017 yılı mali tablolarının doğruluğunu olumsuz etkilemektedir.

BULGU 3: Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının Gerçeği Yansıtması

Gelirlere ilişkin yapılan incelemede, tahsili sağlanamadığı için takibe alınan faaliyet alacaklarının, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına tam olarak yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 54 ve 55'inci maddelerinde 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar hesabının niteliği ve hesaba ilişkin işlemler ayrıntılı şekilde açıklanmıştır.

Yönetmelik'in 54'üncü maddesinde; mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen gelirlerden ortaya çıkan alacaklardan takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izleneceği hüküm altına alınmış olup hesaba ilişkin işlemler ise Yönetmelik'in 55'inci maddesinde;

“a) İlgili servislerce muhasebe servisine bildirilen takibe alınmış olan alacakların takip kayıtları, düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile ilgili hesaplara kaydedilerek yapılır.

b) İlgili servislerce takibe alma işlemi gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirilir.

c) Yanlışlıkla takibe alınan alacaklar, muhasebe servisine bildirildiğinde ilgili hesaplara kaydedilerek takip kaydından düşülür.

(2) Gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan, terkin edilenlere ilişkin olarak düzenlenen düzeltme fişleri muhasebe servisine gönderildiğinde, her bir düzeltme fişine veya düzeltme fişlerinin ekli olduğu günlük icmal listesine göre düzenlenecek muhasebe işlem

fişiyile giderler hesabına kaydedilerek terkin edilen tutarlar kayıtlardan çıkarılır.” şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereği, kurum tarafından tahakkuk ettirilmiş ancak vadesinde ödenmediğinden dolayı tahsil edilemediği için icra yoluyla takibi devam eden (Hukuk Müşavirliğinden 2017 yılı sonu itibariyle alınan bilgiye göre) toplam 40.379.482,01 TL tutarlı alacağın 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenmesi gerekirken; muhasebe kayıtlarında ve yılsonu bilançosunda 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının 18.036.944,41 TL olduğu görülmüştür.

Buna göre, takipli alacakların tamamının 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenilmemesi nedeniyle bilançoda 22.342.537,60 TL'lik hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, Enstitüde 2017 yılı Mayıs ayı itibariyle MTS (Müşteri Takip Sistemi) adlı programa geçildiği, bu sistemde 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre düzenlendiği ve bundan sonraki süreçte de sistemsel olarak takibe alınan alacakların gerekli kayıtlarının yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza istinaden gerekli düzeltmelerin ve işlemlerin yapılacağı belirtilmişse de, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabındaki 22.342.537,60 TL'lik hata 2017 yılı mali tablolarının doğruluğunu olumsuz etkilemektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk Standardları Enstitüsünün 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Taşınmaz Kiralamalarının Mevzuata Uygun Muhasebeleştirilmemesi

TSE'nin mülkiyetinde bulunan ve kiraya verilen taşınmazın, mevzuata uygun şekilde muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün “Taşınmazlara İlişkin İşlemler” konulu 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı Genel Yazısı ile taşınmazlardan kiraya verilenler için 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değeri Hesabı, 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı” ihdas edilmiş ve bu hesapların yardımcı hesapları Tebliğ Eki 2’de açıklamıştır.

Tebliğ’de;

“1- Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değeri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; diğer taraftan toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlemiş yardımcı hesaplarına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilecektir.

2-...

3-Kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri tahsil edildiğinde 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesis süresi sona erdiğinde 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değeri Hesabına alacak kaydedilecektir.

...” denilmektedir.

Kurumun mülkiyetinde olan Eskişehir’deki taşınmazı ile merkez binada kantin olarak kiraya verdiği yerden elde edilen kira gelirine ilişkin kayıtlar incelendiğinde; kiraya verilen taşınmazın, Tebliğ hükümlerine aykırı olarak, kayıtlı değeri üzerinden yukarıda anılan hesaplara kaydının yapılmadığı tespit edilmiştir. Şöyle ki, bir yıldan fazla süreli kiralama işlemi olmasına rağmen 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının hiç kullanılmadığı, 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değeri Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına gereken kayıtların yapılmadığı görülmüştür.

Kurum mali tablolarının doğru, tam ve güvenilir bilgiler içermesi mali saydamlığın gereği olup, söz konusu kayıtların eksik yapılması, mevzuat hükümlerine aykırı olmakla birlikte saydamlık gereğini de zafiyete uğratacaktır.

Kamu idaresi cevabında; aynen "*Enstitümüz mülkiyetinde bulunan Eskişehir'deki taşınmaz ile merkez binada bulunan kantinin kira gelirlerine ilişkin olarak bulguda belirtilen hususlar çerçevesinde 2018/10621,2018/10626 ve 2018/10628 numaralı yevmiyeler ile gerekli muhasebe kayıtlarının yapılmıştır.*" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edilmiş olup, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 2: Kurumun, KİT'lerden Alacakları Konusunda Tahakkuk Esaslı Muhasebe Sistemi Usullerine Uyulmaması

Enstitüsü'nün gelirlerini düzenleyen 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu'nun 11'inci maddesi çerçevesinde, kurumun KİT'lerden tahsil edeceği aidat gelirleri ile ilgili olarak tahakkuk esaslı muhasebe sistemi esaslarına uyulmadığı, nakit esaslı çalışmaya devam edildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinde "*Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür. Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.*" denilmiştir.

Kamuda oluşturulacak muhasebe sisteminin esaslarının açıklandığı bu maddeye göre muhasebe sistemi;

- Kamu idarelerinin hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanmasını, mali işlem ve olayların kayıt dışında kalmasının önlenmesini, idare faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesini,

- Mali tabloların zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili

diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde çıkarılmasını,

- Karar alma, mali kontrol ve hesap süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde oluşturulması gerekir.

5018 Sayılı Kanun'un 50'nci maddesinde muhasebe işlemlerinin ne zaman ve hangi şartlarda kayıt edileceği düzenlenmiş olup, buna göre, *“Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır.”* Kamu gelir ve giderlerinin yılı ve mahsup döneminin belirlendiği 51'inci maddesinde; *“Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Tahakkuk ettirilecek giderler Devlet muhasebesi kayıtlarında ekonomik sınıflandırmanın dördüncü düzeyini de kapsayacak şekilde gösterilir.”* denilmektedir. Bu hükme göre, kamu kurumlarının alacak ve yükümlülükleriyle ilgili mali bilgilerin zamanında ve doğru olarak kaydedilmesi mümkün hale gelmekte kamu alacakları tahakkuk ettirildikleri anda “gelir” olarak; dışarıdan temin edilen mal veya hizmetler karşılığında doğmuş olan bir devlet borcu ise yükümlülük doğduğu anda “gider” olarak kaydedilmektedir.

Anlaşılabacağı gibi, tahakkuk eden gelir ve giderler doğdukları mali yılın hesaplarına ve raporlarına dahil edilirler. Böyle bir yaklaşım, ekonomik olaylara ilişkin işlemleri ait oldukları mali yılda kaydeder ve raporlar. Bu özelliği ile dönemsel mali raporlar ilgili faaliyet dönemlerine ilişkin mali işlemleri tam olarak yansıtırlar.

Özel bütçeli bir kurum olan TSE, belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere gelir tahsil etme ve bu gelirlere harcama yapabilme yetkisine sahiptir. Bu kapsamda 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu'nun 11'inci maddesinde kurumun gelirleri sayılmıştır. Söz konusu maddenin (b) bendinde *“Türk Standartları Enstitüsünün çalışma konuları ile ilgili oldukları veya çalışmalarından doğrudan doğruya yahut dolayısıyla faydalandıkları ilgili Bakanlıklarca Türk Standartları Enstitüsünün mütalaası alınarak tespit edilen 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi teşekkül, müessese ve ortaklıklarla, Bakanlıkların teftiş ve denetlemesi altındaki birlik, kurum ve ofislerin her yıl bütçelerine koyacakları (5.000) lira maktu aidat ile bir evvelki yılın bilançosuna göre tahakkuk eden safi karlarının binde birine tekabül eden nisbi aidatlar (4603 sayılı Kanuna tâbi bankalar hariç)”* denilerek Kamu İktisadi Teşebbüslerinden tahsil edilecek gelirler düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, bu gelirlerin önemli bir kısmının, yılı içerisinde iki taksit halinde ilgili kuruluşlardan tahsili cihetine gidildiği ve yukarıda anılan mevzuat hükümlerine aykırı olarak gerekli tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, tahsilatının gerçekleştirildiği anda gelir kaydının yapıldığı görülmüştür. Bu durum, kurumun mali tablolarının tam ve doğru değerlendirilmesini engelleyeceği gibi, bu gelirlerinin tahsilinde sorun yaşanması halinde takipli alacak olarak muhasebeye yansımaması sonucunu da ortaya çıkaracaktır.

Sonuç olarak, kurum alacaklarının tahakkuk kayıtlarının yapılması varlık, borç ve yükümlülüklerin muhasebe sistemi üzerinden izlenmesi kurumun mali durumu ve performansının açık, anlaşılabilir ve doğru bir biçimde ortaya konulması açısından büyük önem taşımaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, 2018 yılında tahakkuk edecek aidat bedellerinin tahakkuk kayıtlarının yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edilmiş olup, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 3: Hizmet Alımı Niteliği Taşıyan İşlemlerin Gayri Maddi Hak Olarak Kayda Alınması

TSE Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının ihtiyacı olan destek ve bakım hizmeti alımı işine ait ödeme emri belgeleri ve eklerinin incelenmesi sonucunda; yükleniciye yapılan ödemelerin 260 Haklar Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Söz konusu hizmet alımına ilişkin sözleşmenin 5'inci maddesinde "*Bilgisayar ve çevre donanımlarının destek ve bakım hizmeti teknik şartnamesinde belirtilen şekilde bakım ve onarım desteği.*" sağlanması biçiminde sözleşme konusu iş tanımlanırken,

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan (Ocak 2017) Destek ve Bakım Hizmeti Alımı Teknik Şartnamesi'nin "*Konu ve Kapsam*" başlıklı 1'inci maddesinde yaptırılacak işin teknik özelliği;

1.1. TSE Ankara Merkez binasında bulunan Standard Hazırlama Merkez Başkanlığı'na kurulmuş olan Masaüstü Sanallaştırma Projesinde sunucu, bilgisayar, ağ anahtarı, masaüstü sanallaştırma yazılımı ve cihazlar için parça hariç bakım onarım ve teknik desteği;

1.2. Kurumun bilgisayar ve çevre donanımları (yazıcı, tarayıcı, projeksiyon vb.) parça hariç bakım onarım ve desteği,

1.3. Kurumda kullanılmakta olan ağ donanımlarının (kenar anahtar, omurga anahtar, network kablolama, kabin bakımı seviyesinde) ve network ürünlerinin montaj, bağlantı ve fiziksel bakımı parça hariç bakım onarım desteği,

1.4. Veri depolama sistemi, network yük dengeleme ve sistem odası iklimlendirme sistemleri için de parça dahil sözleşme tarihinden itibaren 31.12.2017 tarihine kadar bakım, onarım ve destek hizmetlerini kapsamaktadır.” şeklinde ifade edilmiştir.

Yine Teknik Şartnamenin “Genel Şartlar” Başlıklı 3’üncü maddesinin 3.5. numaralı fıkrasında “Yüklenici, bakım-onarım süresi boyunca İdare’nin Merkez Biriminde görevlendirmek üzere 2 (iki) adet Teknisyen ve 1 (bir) adet uygulama destek elemanı, Gebze Kampüsünde 2 (iki) adet teknisyen olmak üzere toplamda 5 personeli tam zamanlı olarak istihdam edecektir.” denilerek hizmet alımına konu işlerde çalıştırılacak personel sayısı belirlenmiş, 3.14’üncü fıkrası ile de bakım ve destek için tahsis edilecek hizmet elemanlarında aranan nitelik ve teknik özellikler sayılmıştır.

Yukarıdaki sözleşme ve şartname hükümlerinden de anlaşılacağı üzere yapılan iş bir hizmet alımı olup, gayri maddi hak alımı olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Zira Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 260 Haklar Hesabının niteliğini düzenlediği 194’üncü maddesinde “Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruf ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.” denilerek bu hesaba kaydı yapılacak işlemlerin neler olabileceği açıklanmıştır.

MYMY’nin yukarıda yer verilen hükmü çerçevesinde söz konusu iş kapsamında yapılan ödemelerin 630.03.05.09.90 Diğer Hizmet Alımları ekonomik kodu kullanılarak doğrudan giderleştirilmesi gerekmektedir.

İdare tarafından yapılan hatalı kayıt, kurumun mali tablolarında 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının olması gerekenden 486.000,00TL fazla, Faaliyet Sonuçları Tablosunda 630 Giderler Hesabının eksik görünmesine neden olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, bulguda belirtilen hususa ilişkin düzeltmelerin, 2017 yılı bakiyelerinin Maliye Bakanlığı tarafından 2018 yılına devri gerçekleştirildikten sonra yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza istinaden gerekli düzeltmelerin ve işlemlerin yapılacağı belirtilmişse de, 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile Faaliyet Sonuçları Tablosundaki 630 Giderler Hesabındaki 486.000,00 TL'lik hata 2017 yılı mali tablolarının doğruluğunu olumsuz etkilemektedir.

BULGU 4: Bilgisayar Güvenlik Çözümleri Paketi Alımının Demirbaş Hesabında İzlenmesi

TSE'nin 2017 yılı muhasebe kayıtları ve bunlara dayanak teşkil eden belgelerin incelenmesi sonucunda, bilgi teknolojilerinin daha güvenilir ortamda hizmet vermesini sağlamak üzere yapılan bilgisayar yazılımı alımlarının 260 Haklar Hesabı yerine 255 Demirbaş Hesabında izlendiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 194'üncü maddesinde "*Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi haklar ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcanması için kullanılır.*" denilmekte olup 195'inci maddesinde hesabın işleyişi düzenlenmiştir.

Yönetmelik'in 181'inci maddesinde ise, kamu idarelerinin faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi uzun süre kullanılabilen varlıkların izlenmesi için 255 Demirbaşlar Hesabının kullanılacağı belirtilmiştir.

Enstitü tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun açık ihale hükümleri çerçevesinde 625.000,00TL + KDV bedelle temin edilen ve kapsamında;

1. Güvenlik yapılandırma yedekleme ve denetim sistemi (1 yıllık lisans ve kurulum)
2. Web güvenliği ve URL filtreleme sistemi (1 yıllık lisans ve kurulum)
3. E-posta güvenlik sistemi (3 yıllık lisans, kurulum ve destek)
4. Güvenlik olay ve kayıt yönetim sistemi (3 yıllık lisans, kurulum ve destek)

lisans ve kurulum hizmetlerinin olduğu güvenlik çözümleri paketi alımının, demirbaş gibi değerlendirilerek, 255 Demirbaşlar hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde yazılım, lisans vb. gibi fiziksel varlığı bulunmayan ve idarenin belli şekillerde yararlandığı ve yararlanmayı beklediği, hukuken himaye gören hakların 260 Haklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, bu durum, bilançoda 255 Demirbaşlar Hesabının 625.000,00 TL fazla, 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının bu tutar kadar düşük görünmesine yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Enstitümüze 625.000TL bedelle alınan, lisans ve kurulum hizmetlerinin olduğu güvenlik çözüm paketi için Bulguda tespit edilen hususlar çerçevesinde Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı tarafından taşınır kayıtlarında gerekli düzeltme yapılarak 2018/148 sayılı Taşınır İşlem Fişi ile 625.000TL taşınır çıkış işlemi yapılmıştır. Daha sonra bahsi geçen güvenlik paketinin 157.250TL tutarında cihaz olan parçaları 2018/149 sayılı Taşınır İşlem Fişi ile taşınır giriş kaydı yapılmıştır. Güvenlik paketinin 467.750TL tutarındaki Lisans ücreti ise 2017 yılı devir rakamlarının Maliye Bakanlığı tarafından 2018 yılı Yeni Muhasebe Programına aktarılmasından sonra 260 Haklar Hesabına kaydı yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında bulgumuzdaki hususa ilişkin olarak, 625.000TL bedelle alınan, lisans ve kurulum hizmetlerinin; 157.250 TL'lik kısmının cihaz bedeli, 467.750 TL'lik kısmının ise lisans bedeli olarak tespit edildiği ve gerekli düzeltme kayıtlarının 2018 yılında yapıldığı ifade edilmiş olsa da 2017 yılı mali tablolarında 255 Demirbaşlar Hesabının (625.000,00TL - 157.250) 467.750 TL fazla, 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının bu tutar kadar düşük görünmesine yol açmıştır. Bu durum 2017 yılı mali tablolarının doğruluğunu olumsuz etkilemiştir.

BULGU 5: Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Ödeme Belgeleri Üzerinden Kesilen Vergi ve SGK Borçlarının Emanetler /Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesapları Yerine Bütçe Emanetleri Hesabında İzlenmesi

TSE'nin, mal ve hizmet alımlarına ilişkin ödemelerde, yüklenicinin vergi ve SGK borcuna karşılık yaptığı kesintileri bütçe emanetlerinde izlediği görülmüştür.

Kamu idarelerinin mal ve hizmet alımlarından dolayı yapacakları ödemelerde, vergi alacağının güvence altına alınmasını sağlamak amacıyla Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 22/a maddesi, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigorta ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 90'ncü maddesi ve Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksiz Belgesi Aranması Hakkında Yönetmelik uyarınca, ödeme yapılacak gerçek veya tüzel tüzel kişilerin vergi ve sosyal güvenlik prim borçları bulunanların hakedişlerinden bu borçları

keserek ilgili kuruma (vergi dairesi veya Sosyal Güvenlik Kurumu) göndermekle sorumlu tutulmuşlardır.

Kamu idarelerince yapılacak bu kesintilerin muhasebeleştirilmesi ile ilgili olarak Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 255 ve 262'nci maddelerinde başka muhasebe birimleri adına nakden veya mahsuben yapılacak tahsilatların 333 Emanetler Hesabında; Yönetmelik'in 277 ve 280'inci maddelerinde ise, sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine göre sosyal güvenlik kurumu adına nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri hesabında izlenmesi gerektiği düzenlenmiştir.

TSE'nin 2017 yılı içerisinde mal ve hizmet alımlarından dolayı yüklenicilerin (vergi ve SGK borcuna karşılık) hakediş ödemelerinden yaptığı kesintileri 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydettiği görülmüştür. Halbuki, MYMY'nin Bütçe Emanetleri Hesabını düzenlediği 241'inci maddesinde; bu hesabın, malî yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı hâlde, nakit yetersizliği veya hak sahibinin müracaat etmemesi nedeniyle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla yüklenicilerin vergi ve SGK borcunun bu kapsamda değerlendirilmesi mümkün değildir.

Sonuç olarak, yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde, TSE tarafından hakediş ödemeleri üzerinden yapılan vergi kesintilerinin 333 Emanet Hesabında, sosyal güvenlik prim borçları kesintilerinin ise 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, bundan sonraki süreçte 333 Emanet Hesabı, 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabının doğru şekilde çalıştırılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edilmiş olup, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 6: Bir Yıldan Uzun Bir Süre İçerisinde İade Edilecek Depozito ve Teminatların Muhasebe Kaydının Hatalı Yapılması

Kurumun muhasebe kayıtlarının incelenmesi neticesinde, nakden veya mahsuben tahsil edilen teminatlardan bir yıldan daha uzun bir süre içinde iade edilecek olanların, 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Temel Kavramlar*" başlıklı 5'inci maddesinde ifade edilen dönemsellik ilkesine uygun olarak ve Merkezi Yönetim Muhasebe

Yönetmeliği'nin 330 ve 331'inci maddeleri uyarınca, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatlardan bir yıldan daha uzun bir süre içinde iade edilecek olanların 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekirken, yapılan incelemede bu hesaba hiç kayıt yapılmadığı görülmüştür.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine uygun olarak faaliyet dönemini takip eden yıllarda iade edilecek nakit geçici teminatlar (430.1.1 kodunda) ile kesin teminatların (430.1.2 kodunda) muhasebe kayıtlarına alınması ve yılsonu itibariyle izleyen yıl iade edilmesi öngörülen söz konusu teminatların ise 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına aktarılması gerekirdi.

Sonuç olarak yapılan hatalı uygulama nedeniyle dönemsellik ilkesine aykırı bilanço düzenlenmesine neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, 2018 yılı muhasebe kayıtlarında 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı ve 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesaplar bundan sonraki süreçte doğru çalıştırılacağı ifade dılmıştır.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edilmiş olup, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 7: Çalışanların Maaşlarından Yapılan İcra/Haciz Kesintilerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

TSE'nin 2017 yılı personel maaş ödemelerine ilişkin ödeme emirleri, eki belgeler ve muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda; çalışanların maaşlarından yapılan icra/haciz kesintilerinin 948 Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 512'inci maddesinde icra ve diğer dairelerden gelen haciz kararlarının izlenmesi için "948 Başka birimler adına izlenen alacaklarhesabının" kullanılacağı belirtilmiştir. Aynı maddenin 1'inci fıkrasının (b) bendinde

"Aylık ve diğer hakedişlerden yapılacak kesintiler

1) Memur veya diğer istihkak sahiplerinin başka birimlerde kayıtlı olan borcuna karşılık aylık veya hakedişlerinden kesinti yapılması hakkında dairesinden gelen yazı veya haciz kararında belirtilen tutar, borçlular defterine ve bu hesaba kaydedilir.

2) İlgili idare tarafından her ay memurun aylığından kesilen tutar, aylık bordronun “kesintiler” tablosunun ilgili sütununda gösterilir.

3) Bu suretle dairesince aylık bordroların ilgili kesinti sütununda gösterilen tutarlar ile istihkak sahiplerinin hakedişlerinden kesilerek ödeme emri belgesi üzerinde gösterilen ve yevmiyede emanetler hesabına alacak kaydedilen tutarlar, borçlular defterine işlendikten sonra düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile ilgili birimlere aktarılır.” denilerek hesaba ilişkin işlemlerin neler olduğu açıklanmıştır.

Yönetmelik’in 513’üncü maddesi “Hesabın işleyişi” başlığı ile

“(1) Başka birimler adına izlenen alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Başka muhasebe birimlerinin kişilerden alacaklar hesabında kayıtlı olan alacaklardan izlenmesi muhasebe birimine bildirilen tutarlar bu hesaba borç, 949-Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabına alacak kaydedilir.

2) İcra daireleriyle diğer dairelerden bildirilen alacak tutarları bu hesaba borç, 949-Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Başka birimler adına izlenen alacaklar hesabında kayıtlı olan tutarlardan yapılan tahsilat bir taraftan 100-Kasa Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç, 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı veya 333-Emanetler Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir. Diğer taraftan bu hesaba alacak, 949-Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabına borç kaydedilir.

2) Borcun tahsil edilmesine gerek kalmadığının anlaşılması hâlinde bu hesaba alacak, 949-Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabına borç kaydedilir.” denilerek yapılacak kesintilerle ilgili hesaplar belirlenmiştir.

TSE’nin 2017 yılında personel maaş ödemelerinde; aylıklar üzerinden yaptığı icra kesintilerinde, 333 Emanetler Hesabını kullanırken bunu nazım hesaplarda takip etmediği tespit edilmiştir.

Varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarında izlenmeyen ve muhasebenin sadece bilgi verme görevi yüklediği işlemler ile idarenin muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ve gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerin izlenmesi için kullanılan nazım hesapların, Yönetmelik hükümlerine uygun olarak kullanılmaması, bu hesaplardan beklenen amacın gerçekleşmesini engelleyecektir.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, 2018 yılında, 948-Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı ile 949-Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabının kullanılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edilmiş olup, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 8: TSE'nin Mülkiyetinde Olan Bazı Taşınmazların İdarenin İzni ve Bilgisi Dışında Kullanılması, Kurumun Bunu Ortadan Kaldırarak Tedbirleri Alma Konusunda Yetersiz Kalması

TSE'nin mülkiyetinde olan taşınmazların denetimi sırasında Ankara ve Aydın il sınırlarında bulunan taşınmazların üçüncü kişiler tarafından işgal edildiği ve bu işgallerin kurum tarafından engellenmesi ile ilgili olarak işlem tesis edilmediği görülmüştür.

5018 sayılı KMYK Kanunu'nun "*Taşınır ve Taşınmaz İşlemleri*" başlıklı 44'üncü maddesinde "*Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince, taşınır ve taşınmaz edinilmesi, yönetilmesi, trampası, elden çıkarılması, ecrimisilin tahsil ve takibinde izlenecek yöntem, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimi ve korunması, işgalli malların tahliyesi gibi hususlar ilgili kanunlarda düzenlenir.*" denilmiş,

Aynı Kanun'un 48'inci maddesi ile kamu idarelerinin yönetimindeki mallarının (taşınır ve taşınmaz) yönetim ve kullanma işlemlerinin verimlilik ve tutumluluk ilkelerine göre yapılması gerektiği; bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenlerin sorumlu olduğu hükme bağlanmıştır.

3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun ile kamu idarelerine, kamu kurumları ve kuruluşlarına ait yerlere yapılan tecavüz veya müdahalelerin idari makamlar tarafından önlenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiş olup, Kanun'un 2 ve 3'üncü maddeleri ile bu tecavüzlerin ortadan kalkması için malın ait olduğu kamu idaresi tarafından valilik ve kaymakamlıklara başvurulabileceği belirtilmiştir. Kanun'un

4'üncü maddesinde “Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerle menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerde süre aranmaz.” denilerek başvurunun bir süreye bağlı olmaksızın yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Devletin hüküm ve tasarrufunda olan yerlerin, idarenin izni dışında, gerçek veya tüzel kişilerce işgal veya tasarruf edilmesi halinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik hükümleri esas alınarak, idare tarafından, fuzuli şağillerden tazminat (ecrimisil) talep edilebilecektir.

TSE'nin mülkiyetinde olan taşınmazlarıyla ilgili olarak yapılan denetimlerde Ankara Temelli'de ve Aydın Efeler'deki arsalarıyla ilgili olarak aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

A) Ankara Temelli Alagöz Mevkii 588/1-2-3 ve 589/1 nolu ada, parsellerdeki yaklaşık 303 dönümlük (303745 metrekare) arsanın tamamının, 2013 yılı Sayıştay Denetimleri sırasında; üçüncü kişiler tarafından, idarenin izni dışında tarım alanı olarak kullanıldığı tespit edilmiş, konu ile ilgili gerekli tedbirlerin alınması konusunda idare bilgilendirilmesine rağmen 2017 yılı sonu itibariyle işgalin devam ettiği ve ecrimisil sürecinin sonuçlandırılmadığı görülmüştür.

B) Aydın ili Efeler ilçesi Orta Mahallede Astim Organize Sanayii bölgesinde yaklaşık 5 dönümlük (4891 metrekare) arsanın belirli bir kısmının üçüncü kişiler tarafından gerçekleştirilen işgalin (prefabrik bir bina yapıldığı) idarenin bilgisi dışında olduğu tespit edilmiştir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde taşınmazların verimlilik ve etkinlik ilkelerine uygun kullanılmaması sorumluluğu idareye ait olup ortaya çıkan işgallerin bertaraf edilmesi yükümlülüğü de bu çerçevede kurum yönetimine aittir. Gerek Ankara gerekse Aydın'daki taşınmazların işgalini ortadan kaldıracak tedbirler ile bu alanların fuzuli şağiller tarafından kullanılması dolayısıyla alınacak tazminat (ecrimisil) konusunda 3091 sayılı Kanun ile 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

5018 sayılı Kanun'un kamu idarelerine ait malların kullanımına ve yönetimine ilişkin ilkelerinin gereği olarak, TSE'nin sözkonusu taşınmazları üzerindeki işgalleri sonlandıracak tedbirleri alması yasal bir zorunluluktur.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak;

A) Ankara Temelli Alagöz Mevkii 588/1-2-3 ve 589/1 nolu ada, parsellerde yaklaşık 303 dönümlük arsayı izinsiz kullanan kişilerin tespiti ve gerekli yasal işlemlerin yapılması için Hukuk Müşavirliğine konu intikal ettirilerek davanın açılmış olduğu ve dava süreci devam ettiği; ayrıca arsanın izinsiz kullanımının caydırılması açısından arsanın görünür yerlerine tabela konulması için Destek Hizmetleri Başkanlığı talimatlandırıldı,

B) Aydın İli Efeler ilçesi Orta Mahallede Astim Organize Sanayi bölgesinde yaklaşık 5 dönümlük arsanın belirli bir kısmındaki prefabrik binanın daha önce polis karakolu olduğu ancak fiilen kullanılmadığı, 01.03.2018 tarih 87757 yazı ile arsanın boşaltılmasının istenildiği, arsanın korunması (etrafına çit çekilmesi) çalışmalarının başlatıldığı ve kısa sürede bitirilmesinin planlandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kurum cevabında, bulguda tespit edilen hususların düzeltilmesi ile ilgili olarak çalışmaların başlatıldığı ifade edilmişse de, taşınmazların yönetimi, kullanımı, denetimi ve kayıt altına alınması süreçlerindeki mevcut risklerin tespit edilerek iyileştirici tedbirlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 9: TSE Deney Laboratuvarlarına Test/Muayene için Teslim Edilen Numunelerin Saklanma ve İade Süreçlerinin Sağlıklı İşlememesi

TSE Deney ve Kalibrasyon Merkezi Başkanlığına bağlı (Ankara, İzmir ve Gebze) laboratuvarlara Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri ve ilgili firmalarca muayene/test edilmek amacıyla gönderilen numunelerin, depolarda saklanma ve defterdarlıklara intikal ettirilme, ilgili firmalara iade süreçlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmediği; numune deposuna gönderilen ürünlerin burada herhangi bir taşınır kaydına tabi tutulmadan uzun süre bekletildiği görülmüştür.

02.10.2012 tarih ve 28429 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bilim, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi Ve Denetimi Yönetmeliği ile ürünün ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğini, güvenli olup olmadığını denetlemek veya denetletirmek; güvenli olmayan ürünlerin güvenli hale getirilmesini temin etmek, gerektiğinde yaptırımlar da uygulamak konusunda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına verilen yetki çerçevesinde, Bakanlık denetim personeli tarafından ürünlerin test ve muayenesi için ilgili firmalardan numune alınmakta ve bu numuneler test ve muayene için TSE'ye gönderilmektedir. TSE tarafından test/muayene işlemleri tamamlanan numunelerin iade süreçleri ile ilgili olarak mezkur Yönetmelik'in 8'inci maddesinde:

- Test ve muayene sonucunda, numunenin uygun çıkması ve numunenin özelliğini kaybetmemesi durumunda Bakanlık merkez teşkilatı veya il müdürlükleri tarafından ilgili firmaya bildirim yapılacağı ve 1 ay içinde alınmayan numunelerin defterdarlıklara intikal ettirileceği,
- Numunenin özelliğini kaybetmesi durumunda, Bakanlıkça hazırlanan Numune Bertaraf Tutanağı düzenlenerek numunenin bertaraf edileceği belirtilmiştir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi kapsamında olmayıp ithalat kontrolü, belgelendirme amaçlı veya diğer nedenlerle ilgili firmalar tarafından TSE'ye gönderilen numunelerde ise; deneyi biten numuneler "Numune İmha ve Elden Çıkarma Talimatı" gereği 3 ay içinde geri alınmaz ise tasfiye edileceği düzenlenmiştir.

TSE'nin Ankara, İzmir ve Gebze laboratuvarlarında ve genel depolarında yapılan denetimlerde;

1. Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri tarafından gönderilen, muayene ve testi tamamlanıp iadesi gereken, 2014 yılından yaklaşık 400, 2015 yılından 300, 2016 yılından 200, 2017 yılından ise 100 parça ürünün (fiş, priz, su ısıtıcısı, su pompası, el feneri vb.) TSE Ankara laboratuvar ve depolarında bekletildiği ve iade işlemleri konusunda yukarıda anılan Yönetmelik hükümlerinin uygulanmadığı,(Benzer durumun TSE'nin İzmir ve Gebze birimlerinde de olduğu)
2. Firmalar tarafından teslim edilen numunelerden iade edilecek ürünlerin ise TSE numune deposunda (Ankara, Gebze, İzmir) belirsiz bir süre bekletildiği, bu şekilde gelen ürünlerden kaç adet ya da miktarda bulunduğu bilinmediği, sağlıklı bir raflama sisteminin de bulunmadığı, ürünlerin üst üste yığılmış vaziyette istiflenmiş durumda olduğu, herhangi bir barkodlama ya da sınıflandırma bulunmadığı gibi deponun sayım ya da kontrolünün de yapılmadığı/yapılamadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, depoya bırakılan ürünlerin ortadan kaybolma ihtimalinin oldukça yüksek olduğu ve işe yarayabilecek ürünlerin kişisel kullanıma açık olduğu da görülmüştür.

Numunelerin saklanma ve iade süreçleri yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde değerlendirildiğinde;

İadesi gereken numunelerle ilgili olarak Yönetmelik hükümlerine uygun işlem yapılmaması nedeniyle, depoda bulunan/bulunması gereken ürünlerin adet, miktarları, değerleri kesin olarak bilinmemekte, bu durum da kontrol zafiyetini beraberinde getirmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "*Kurumumuz bünyesindeki tüm deney laboratuvarlarının uymak ve uygulamakla yükümlü oldukları TÜRKAK'tan akredite olduğumuz TS EN ISO/IEC 17025 Laboratuvar Yönetim Sisteminde numunelerin laboratuvarlarımıza girişinden çıkışına kadarki tüm süreç ve işlemler ayrıntılı olarak tanımlanmıştır ve uygulanmaktadır. Deney için gelmiş olan tüm numunelerin girişten çıkışa kadar imza karşılığı ilgili formlarla kaydı tutulmaktadır. Bilim Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi Ve Denetimi kapsamında gelen numunelerde ise bulguda bahsedildiği üzere ilgili protokol ve uygulama esaslarına göre işlem yapılmaktadır.*" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında her ne kadar, mevzuat hükümlerine göre numunelerin saklandığı ve bertaraf edildiği belirtmişse de, bulgumuzda da yer aldığı üzere - 2017 yılı yerinde denetim faaliyetlerinde yapılan tespitlerde- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri tarafından gönderilen, muayene ve testi tamamlanıp iadesi gereken (2014 - 2017 döneminde) yaklaşık 1000 kalem ürünün kurum ambarlarında/depolarında hala bulunması, sürecin mevzuata uygun yürütülmediğinin kanıtını oluşturmaktadır.

Konu, 2014 yılı Sayıştay denetimlerinde de gündeme getirilmiş olup, bulguda tespit edilen eksiklik ve risklerinin 2017 yılı denetimleri sırasında da (bulguda belirtildiği üzere) varlığını sürdürdüğü gözönüne alındığında bu sürecin sağlıklı işlemlerini sağlayacak tedbirlerin en kısa sürede alınması gerekmektedir.

Sonuç olarak, bulguda belirtilen hususların düzeltilmesine ilişkin olarak idare tarafından yapılacak işlemlerin takibi için konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

Öneri:

Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüklerinden gönderilen ve iadesi gereken numunelere anılan Yönetmelik hükmü gereği işlem yapılabilmesi için konu Bakanlıkla görüşülmeli ve iade alınmayan numuneler defterdarlıklara iletilmelidir.

Numune deposuna giriş ve çıkışı yapılan ürünlerin kaydı Taşınır Mal Yönetmeliği'ne uygun olarak sağlıklı bir şekilde tutulmalıdır. Bu durum, depoda bulunan ürünlerin adet ve miktar itibarıyla kesin olarak tespit edilmesini, kişisel kullanıma mahal verilmemesini ve toplu satış öncesinde daha sağlıklı bir değer tespiti yapılmasını sağlayacaktır.

BULGU 10: Peşin Ödenen Kira Bedellerinin Aylık ve Yıllık Olarak İzlenmesini Sağlayan Hesapların Kullanılmaması

Kurumun yurtiçi ve yurtdışında hizmet verdiği bazı kiralık binalara ait kira bedelleri peşin ödendiği halde yapılan muhasebe kayıtlarında dönem ayırıcı hesapların kullanılmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde, genel yönetim muhasebesinin kavramları sayılmış ve “*Dönemsellik*” kavramı “*Kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır*” şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 101'inci maddesinde; içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında,

151'inci maddesinde ise, dönem içinde ödenen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan giderlerin 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında, izleneceği belirtilmektedir.

Aynı konuda, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanmış olan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 116'ıncı ve 205'inci maddelerinde de aynı şekilde düzenleme yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, Kurumun giderlerinin tahakkuk ettirildikleri mali yılın hesaplarında gösterilmesi gerekmekte olup peşin ödenen kira giderlerinin 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı ve/veya 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, hizmet binaları için peşin ödenen kira bedellerinin takibinde ilgili hesapların kullanılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edilmiş olup, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

8. EKLER EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.22		Adı : TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ		Yıl : 2017	
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2017		PASİF HESAPLAR	
1 DÖNEN VARLIKLAR		300.663.226,88		5 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
10 HAZİR DEĞERLER		156.404.916,90		32 FAALİYET BORÇLARI	
102 BANKA HESABI		124.837.739,60		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)		-533,63		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	
105 DÖVİZ HESABI		12.826.707,70		333 EMANETLER HESABI	
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI		15.741.303,23		34 ALINAN AVANSLAR	
12 FAALİYET ALACAKLARI		132.102.455,91		340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI		114.065.511,50		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI		18.036.944,41		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	
14 DİĞER ALACAKLAR		1.288.505,24		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		1.288.505,24		362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HES.	
15 STOKLAR		4.731.032,79		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		4.731.032,79		47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	
16 ÖN ÖDEMELER		6.136.316,64		472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		6.136.316,64		5 ÖZ KAYNAKLAR	
2 DURAN VARLIKLAR		283.704.295,15		50 NET DEĞER	
22 FAALİYET ALACAKLARI		1.010.613,27		500 NET DEĞER HESABI	
220 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		1.010.613,27		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	
24 MALİ DURAN VARLIKLAR		105.129.344,14		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	
241 MAL VE HİZMET ÖRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI		105.504.344,14		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	
247 SERMAYE TAAHHÜTLERİ HESABI (-)		-3.375.000,00		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		177.564.337,74		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI		63.976.951,18		590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	
252 BİNALAR HESABI		61.026.234,04			
253 TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		118.090.412,01			
254 TAÇİTLAR HESABI		9.985.557,33			
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		32.454.410,89			
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-129.812.797,57			
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI		20.796.977,44			
259 YATIRIM AVANSLARI HESABI		896.592,44			
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00			
260 HAKLAR HESABI		15.834.671,27			
268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-15.834.671,27			
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		0,00			
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI		2.031.528,43			
299 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR		-2.031.528,43			
AKTİF TOPLAMI		584.367.522,03		PASİF TOPLAMI	
Bilanço Dipnotları :				539.485.266,13	
510 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		12.802.817,63		50 NET DEĞER	
511 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		12.802.817,63		500 NET DEĞER HESABI	
514 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		2.283.459,50		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	
515 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI KARŞILIĞI HESABI		2.283.459,50		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	
520 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI		21.171.185,77		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	
521 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI		21.171.185,77		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.22

Adı : TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ

Yılı : 2017

Sıra	Hesap Kodu	Eko Kod-1	Eko Kod-2	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
1	630	01	01	Memurlar	2.951.358,95
2	630	01	02	Sözleşmeli Personel	208.389.341,18
3	630	01	04	Geçici Personel	404.618,00
4	630	02	02	Sözleşmeli Personel	42.587.965,05
5	630	02	99	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri, Geçikme Cezası ve Zamları	91.132
6	630	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	9.014.075,63
7	630	03	03	Yolluklar	8.682.536,68
8	630	03	04	GÖREV GİDERLERİ	3.365.429,78
9	630	03	05	Hizmet Alımları	37.422.872,94
10	630	03	06	Temel ve Tanıtım Giderleri	457.233,82
11	630	03	07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	2.360.300,97
12	630	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	1.290.982,02
13	630	03	09	Tedavi ve Ceza Giderleri	2.410,88
14	630	05	03	Kar Amacı Gözmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	1.048.963,91
15	630	05	06	Yurtdışına Yapılan Transferler	6.118.640,40
16	630	11	01	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Kur Farkları	1.010.790,82
17	630	12	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklı	336.408,47
18	630	12	05	Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	118.094,61
19	630	13	01	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	40.173.474,11
20	630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	3.358.095,00
21	630	14	01	Kirasiye Malzeme	1.025.605,44
22	630	14	02	Beslenme, Gıda Amacı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	115.705,43
23	630	14	03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	1.448.999,50
24	630	14	04	Yağlar, Yağ Katkıları ve Katkı Yağlar	9.985,86
25	630	14	05	Temizleme Ekipmanları	75.963,75
26	630	14	06	Giycek, Mefrupat ve Tuvalet Malzemeleri	135.964,21
27	630	14	07	Yiyecek	50.736,36
28	630	14	08	İçecek	255.264,13
29	630	14	10	Zirai Maddeler	11.516,56
30	630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	152.812,96
31	630	14	13	Yedek Parçalar	241.660,47
32	630	14	14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	2.408,00
33	630	14	15	Değişim, Bakım ve Satış Amacı Yayınlar	1.997,46
34	630	14	17	Bazıncı Ekipmanlar	11.926,00
35	630	14	99	Diğer Tüketim Amacı Malzemeler	61.814,34
36	630	20	02	Beslenme, Gıda Amacı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	127.050,56
37	630	99	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	402.969,09
				TOPLAM	367.626.138,72

Sıra	Hesap Kodu	Eko Kod-1	Eko Kod-2	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yılı (N)
1	600	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	364.227.351,39
2	600	03	06	Kira Gelirleri	22.200,00
3	600	05	01	Faiz Gelirleri	9.584.542,57
4	600	05	02	Kiş ve Kurumlardan Alınan Paylar	19.144.349,99
5	600	05	03	Para Cezaları	600
6	600	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	9.833.853,50
7	600	11	01	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	3.308.481,56
8	600	11	99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	163.050,98
				TOPLAM	406.284.829,73

GİDERLER TOPLAMI (A)

367.626.138,72

GELİRLER TOPLAMI (B)

406.284.829,73

İNDİRİM İADE İSKONTO TOPLAMI (C)

0,00

NET GELİR (D= B- C)

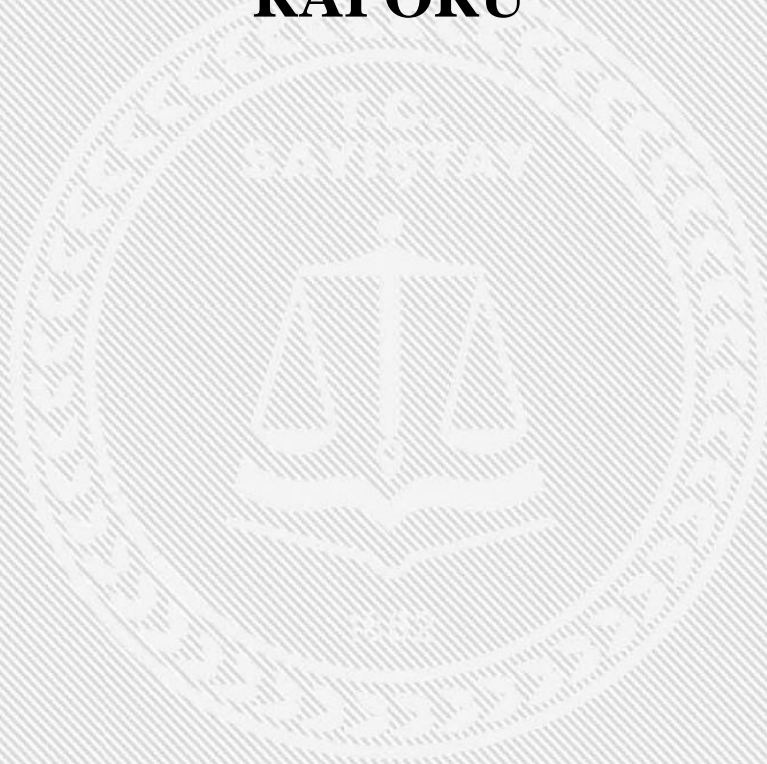
406.284.829,73

FAALİYET SONUCU D - A

38.658.691,01

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
2017 YILI
SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	31
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	32
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	32
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	32
5. GENEL DEĞERLENDİRME	33
6. DENETİM BULGULARI.....	36

TABLOLAR LİSTESİ

TABLO 1: 2013-2017 STRATEJİK PLANI DÖNEMİ BÜTÇE HEDEF VE GERÇEKLEŞMELERİ.....	34
TABLO 2: ÖRNEK PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU-1.....	42
TABLO 3:ÖRNEK PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU-2.....	43
TABLO 4: ÖRNEK PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU-3.....	43
TABLO 5:ÖRNEK PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU-4.....	43
TABLO 6 :İYİ TANIMLANMAMIŞ PERFORMANS GÖSTERGELERİ.....	48

1. ÖZET

Bu rapor, Türk Standardları Enstitüsünün performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Türk Standardları Enstitüsünün hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2017 yılı Performans Programı (Taslak),
- 2017 yılı İdare Faaliyet Raporu,
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Performans esaslı bütçeleme sistemi gereği TSE'nin hazırladığı yukarıda sayılan üç temel belge incelenmiş; Stratejik Plan'ın son uygulama yılı olması sebebiyle bu dokümanla ilgili olarak genel değerlendirme yapılmıştır. Bu incelemelerin sonucunda;

2013–2017 dönemini kapsayan Stratejik Plan'da, stratejik hedeflerin ölçülebilir şekilde ifade edilmemesi, yine hedefe yönelik performans göstergelerine de yer verilmemesi nedeniyle, Plan'da belirlenen amaç ve hedeflere ne kadar ulaşıldığına ilişkin değerlendirme yapmak mümkün olmamıştır.

2017 yılı Performans Programı'nın, hazırlanma, ilgili idarelere gönderilme ve kamuoyuna açıklanma süreçlerinin mevzuata uygun yürütülmediği ve programın taslak halinde kaldığı ancak Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı inisiyatifiyle uygulanmaya çalışıldığı görülmüştür. Bu taslak program üzerinde yapılan denetimlerde ise, mevcudiyet kriterinin karşılandığı, zamanlılık, iyi tanımlanma ve sunum kriterlerinin kısmen karşılandığı, bazı hedeflerin faaliyet odaklı belirlendiği, ölçülebilir ve çıktı/sonuç odaklı olmadığı, bütçenin büyük bir kısmının performans hedefleri ve performans programıyla ilişkilendirilmemesi nedeniyle ilgililik kriterinin karşılanmadığı tespit edilmiştir.

Faaliyet raporunda, mevcudiyet, zamanlılık, doğrulanabilirlik ve tutarlılık kriterlerinin

karşılandığı, sunum kriterinin kısmen karşılandığı görülmüştür. Performans hedef ve göstergelerinde meydana gelen olumsuz sapmaların nedenlerine yer verilmemesi nedeniyle geçerlilik/ikna edicilik kriteri hakkında bir değerlendirme yapılamamıştır.

Faaliyet sonuçlarının ölçümünü yapan veri kayıt sistemi ile ilgili olarak olumsuz yönde bir tespit yapılmamıştır.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin

performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, Türk Standardları Enstitüsünün yayımladığı 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan,2017 yılı Performans Programı ve 2017 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2017 yılı performans denetimi kapsamında Türk Standardları Enstitüsünün yayımladığı 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan, 2017 yılı Performans Programı ve 2017 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Denetim yukarıda sayılan üç belge üzerinden kamu idaresinin raporlama gerekliliklerine uyumunun değerlendirilmesi, bu belgelerde sunulan performans bilgisinin değerlendirilmesi ve performans bilgisinin üretilmesi için kullanılan veri kayıt sistemlerinin değerlendirilmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Bu değerlendirmeler için kullanılan kriterler aşağıda görülmektedir.

Performans Denetimi Kriterleri

Denetim Kriteri	Tanım
Mevcudiyet	Denetlenen idarenin, yasal düzenlemelere göre ilgili dokümanları hazırlaması
Zamanlılık	Performans bilgisinin yasal süre içinde raporlanması
Sunum	Performans bilgisinin düzenleyici esaslara uygun şekilde raporlanması
İlgililik	Amaç, hedef, gösterge ve faaliyetler arasında mantıksal bağlantı olması
Ölçülebilirlik	Hedeflerin veya göstergelerin ölçülebilir olması
İyi Tanımlanma	Hedeflerin veya göstergelerin açık ve net bir tanımının olması
Tutarlılık	Hedeflerin(göstergeler dâhil), denetlenen idarenin planlama ve raporlama dokümanlarında tutarlı olarak kullanılması
Doğrulanabilirlik	Raporlanan performans bilgisinin kaynağına kadar izlenebiliyor olması
Geçerlilik/İkna edicilik	Planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmanın denetlenen idare tarafından ele alınıyor olması ve sapmayı açıklayan nedenlerin inandırıcı ve ikna edici olması
Güvenilirlik	Veri kayıt sistemlerinin gerçekleştirmeleri tam ve doğru şekilde ölçerek faaliyet raporunda güvenilir veri sunuyor olması

STRATEJİK PLAN

Türk Standardları Enstitüsü 2013-2017 Stratejik Planı Kurum'a ait ikinci plandır. Stratejik Plan'ın son senesi olduğu için 2013-2017 dönemine ilişkin genel bir değerlendirme yapılmıştır. 2013-2017 stratejik planının gerçekleşmesine ilişkin değerlendirme neticesinde;

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) 2013-2017 Stratejik Planı dönemine ilişkin bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda belirtilmiş olup, 5 yıllık dönem içinde Kurum'un bütçesi %56 oranında, bütçe gerçekleştirmeleri ise %38 oranında artmıştır.

Tablo 1: 2013-2017 Stratejik Planı Dönemi Bütçe Hedef ve Gerçekleştirmeleri

Yıl	Bütçe (TL)	Harcama (TL)
2013	217.964.650	251.674.672
2014	236.863.000	336.324.392
2015	262.530.000	463.463.522
2016	305.734.000	440.913.915
2017	341.048.000	347.727.418

Kurum, misyon ve vizyonunu gerçekleştirmek üzere 2013-2017 stratejik planında 2 adet amaç, bu amaçların altında 9 adet strateji ve 7 adet hedef belirlemiş ancak, performans göstergelerine yer vermemiştir.

Stratejik Plan'ın yıllık uygulama dilimlerini gösteren performans programlarında ise;

2013 yılı Performans Programı'nda 53 adet performans hedefi ve performans hedeflerini ölçmek amacıyla 67 adet performans göstergesi,

2014 yılı Performans Programı'nda 46 adet performans hedefi ve performans hedeflerini ölçmek amacıyla 43 adet performans göstergesi,

2015 yılı Performans Programı'nda 39 adet performans hedefi ve performans hedeflerini ölçmek amacıyla 36 adet performans göstergesi,

2016 yılı Performans Programı'nda 42 adet performans hedefi ve performans hedeflerini ölçmek amacıyla 26 adet performans göstergesi,

Stratejik planın son yılı olan 2017 yılı Performans Programı'nda ise 35 adet performans hedefi ve performans hedeflerini ölçmek amacıyla 26 adet performans göstergesi belirlenmiş ve bu göstergelerin takibi yapılmıştır.

2013-2017 Stratejik Planı ile ilgili olarak, 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda

belirtildiği üzere; stratejik hedeflerin ölçülebilir şekilde ifade edilmemesi ve bu hedeflere yönelik performans göstergelerine de yer verilmemesi nedeniyle, Plandaki amaç ve hedeflere ne ölçüde ulaşıldığını değerlendirmek mümkün olmamıştır.

PERFORMANS PROGRAMI

TSE 2017 Yılı Performans Programı, programdaki performans hedefleri, bu hedeflere ulaşmak için belirlenen performans göstergeleri Tablo 1'deki kriterlerden mevcudiyet, zamanlılık, sunum, ilgililik, ölçülebilirlik ve iyi tanımlanma kriterleri açısından yapılan değerlendirmede:

TSE'nin 2017 yılı Performans Programının hazırlanma, ilgili idarelere gönderilme ve kamuoyuna açıklanma süreçlerinin mevzuata uygun yürütülmediği ve programın taslak halinde kaldığı, dolayısıyla kamuoyu ile de paylaşılmadığı görülmüştür. (Ancak Programın, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı inisiyatifi ile uygulaması izlendiğinden, denetimde değerlendirmeye alınmıştır.)

Performans Programının bazı bölümlerinin Performans Programı Hazırlama Rehberine uygun hazırlanmaması nedeniyle sunum kriterini kısmen karşıladığı,

Performans göstergelerinden bazılarının iyi tanımlanmamış olması nedeniyle iyi tanımlanma kriterini kısmen karşıladığı,

Performans hedefinin, amaç ve stratejik hedefle; performans göstergesinin ise performans hedefiyle ilgili olmaması açısından ilgililik kriterini kısmen karşıladığı,

Performans Programındaki bazı hedeflerin faaliyet odaklı belirlendiği, çıktı veya sonuç odaklı olmadığı,

Bütçenin %91,55'lik kısmının performans hedefleri ve performans programıyla ilişkilendirilmediği,

tespit edilmiştir.

FAALİYET RAPORU

TSE 2017 Yılı Faaliyet Raporu ile ilgili olarak Tablo1'deki kriterlerden mevcudiyet, zamanlılık, sunum, tutarlılık, doğrulanabilirlik, geçerlilik/ikna edicilik kriterleri açısından yapılan değerlendirmede;

TSE 2017 Yılı Faaliyet Raporunun mevcut olduğu, mevzuatta öngörülen sürelerde

hazırladığı, doğrulanabilirlik, tutarlılık kriterlerini karşıladığı,

Performans hedef ve göstergeleri itibariyle Performans Sonuçları Tablosuna ve Raporun “Faaliyetlere ilişkin bilgi ve değerlendirmeler” bölümünün “Mali bilgiler” başlığı altında iç ve dış mali denetim sonuçlarına yer verilmediğinden, sunum kriterini kısmen karşıladığı,

Görölmüştür.

Performans hedef ve göstergelerinde meydana gelen olumsuz sapmaların nedenlerine yer verilmemesi nedeniyle geçerlilik/ikna edicilik kriteri hakkında bir değerlendirme yapılamamıştır.

FAALİYET SONUÇLARININ ÖLÇÜLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Faaliyet sonuçlarının ölçümünü yapan veri kayıt sistemi (seçili veri kayıt sistemi) ile ilgili olarak olumsuz yönde bir tespit yapılmamıştır.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesi

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesi

BULGU 1: Kurumun 2017 yılı Performans Programının "Taslak" Olarak Kalması

TSE'nin 2017 yılı Performans Programının hazırlanma, ilgili idarelere gönderilme ve kamuoyuna açıklanma süreçlerinin mevzuata uygun yürütülmediği ve programın taslak halinde kaldığı görölmüştür.

10.12.2003 tarihinde TBMM tarafından kabul edilen 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu (24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmi Gazete) ile kamu mali yönetiminde mali disiplin, hesap verebilirlik ve mali saydamlık hedeflenerek, kamu kaynaklarının etkin, verimli ve tutumlu kullanılmasını sağlamak üzere performans esaslı bütçelemeye geçiş öngörölmüştür.

Performans esaslı bütçeleme sisteminin temel unsurlarını stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporları oluşturmaktadır. Performans programlarında, stratejik planlarda

yer alan orta ve uzun vadeli amaç ve hedeflere ilişkin yıllık hedefler, söz konusu hedefleri gerçekleştirmek üzere belirlenen faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacı yer almaktadır.

5018 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi ile kamu idarelerine yürütecekleri faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir. Yine aynı madde ile performans esaslı bütçelemeye ilişkin hususları belirleme konusunda Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan (05.07.2008 tarih ve 26927 sayılı Resmî Gazete) Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik ile performans programlarının hazırlanması, ilgili idarelere gönderilmesi, kamuoyuna açıklanması ve bunlara ilişkin süreler ile diğer usul ve esaslar belirlenmiştir.

Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde kamu idarelerinin performans programı hazırlama sürecinin en geç Mayıs ayı sonuna kadar üst yönetici tarafından harcama birimlerine yazılı olarak duyurulması ile başlayacağı; 7'inci maddesi ile kamu idareleri performans programlarının bütçe teklifleri ile Maliye Bakanlığına ve Kalkınma Bakanlığına gönderileceği; Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'yla belirlenen bütçe büyüklüklerine göre nihai hali verilen performans programlarının üst yönetici tarafından (performans programının ait olduğu yılın) Ocak ayı içinde kamuoyuna açıklanacağı ve en geç Mart ayının on beşine kadar ilgili bakanlıklara gönderileceği düzenlenmiştir.

Enstitü'nün 2017 yılı Performans Programı yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde;

- Öncelikle, performans programı ile ilgili hazırlık çalışmaları için üst yönetici tarafından bir duyuru yapılmadığı, Strateji Başkanlığının süreci, kendi inisiyatifi (17 Haziran 2016 tarihli "Bütçe Hazırlık Çalışmaları" başlığı altında harcama birimlerine gönderdiği ve 2017 yılı performans programlarının e-bütçe sistemine girilmesi hakkındaki yazısı) ile başlattığı,

- Taslak haline gelen 2017 yılı Performans Programı'nın, görüşleri alınmak üzere Maliye Bakanlığı ve Kalkınma Bakanlığına gönderilmediği,

- Üst yönetici tarafından 2017 yılı Performans Programı'nın Ocak ayı içinde kamuoyuna açıklanmadığı (İnternet sitesinden yayınlanmadığı),

- Uygulanmaya başlanan Performans Programı'nın 2017 yılı Mart ayının 15'ine kadar ilgili bakanlıklara gönderilmediği

tespit edilmiştir.

TSE'nin performans programı ile ilgili süreci mevzuata uygun olarak yerine getirmemesi (her ne kadar Strateji Başkanlığı tarafından taslak halindeki performans programı uygulanmaya çalışılmışsa da) resmiyet kazanmayan dokümanın bağlayıcılığı konusunda tereddüt yaratacağı gibi, 5018 sayılı Kanun'un "*Mali Saydamlık*" ve "*Hesap Verilebilirlik*" ilkeleriyle de bağdaşmayacağı açıktır.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, denetim sırasında tespit edilen eksiklikler dikkate alınarak, 2018 yılı Performans Programı yayımlanması sürecinde tüm sürecin mevzuata uygun hale getirildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgumuzda belirtilen hususların (TSE'nin 2017 yılı Performans Programının taslak olarak kalması ve hazırlanma, ilgili idarelere gönderilme, kamuoyuna açıklanma süreçlerinin mevzuata uygun yürütülmemesi halinin) 2018 yılı Performans Programı hazırlıklarında dikkat alındığı belirtildiğinden, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 2: Bütçenin %91,55'lik Kısımının Performans Hedefleri Ve Performans Programıyla İlişkilendirilmemesi.

5018 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde: "*Kamu idareleri, kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorundadırlar... Kamu idareleri bütçelerini, stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedeflerle uyumlu ve performans esasına dayalı olarak hazırlarlar.*" hükümleri ile performans esaslı bütçeleme sistemine geçiş öngörülmüştür.

Türk Standardları Enstitüsü 2017 Yılı Performans Programı'nda 35 adet performans hedefi belirlenmiş ve bu hedefleri gerçekleştirmek üzere 341.048.000,00 TL bütçe içi kaynak kullanılmasını öngörmüştür. Program döneminde faaliyetlerin ve performans hedeflerinin gerçekleştirilmesi için öngörülen toplam 341.048.000,00 TL kaynağın %8,45'i (28.815.000,00TL) faaliyetlerle ilişkilendirilirken, %91,55'i (312.233.000,00 TL) genel yönetim giderleri başlığı altında toplanmıştır.

Kurum'un toplam bütçesinin ağırlıklı kısmının herhangi bir stratejik hedef ve performans hedefiyle ilişkilendirilmemiş olması, performans esaslı bütçeleme sistemine tam

olarak uyum sağlanamadığını göstermektedir. Kurum'un faaliyetlerinin performans hedefleri ve performans programıyla ilişkilendirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, Sayıştay denetimi sırasında tüm bütçenin ilişkilendirilmesi gerektiği uyarısı ile 2018 yılı Performans Programı kaynak-maliyet tablosunun ağırlıklı olarak stratejik hedef ve performans hedefleri ile ilişkilendirildiği ve performans esaslı bütçeleme sistemine uyum sağlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususların 2018 yılı performans programında dikkate alındığı belirtildiğinden, 2018 yılı denetiminde, konu takip edilecektir.

BULGU 3: Performans Programı “Performans Bilgileri” Bölümü “Performans Hedef ve Göstergeleri İle Faaliyetler” Kısımının Performans Programı Hazırlama Rehberine Uygun Hazırlanmaması

A- “II-Performans Bilgileri” Bölümü “Performans Hedef ve Göstergeleri İle Faaliyetler” kısmında yer alan “Performans Hedefi Tabloları (Tablo 1)”nın performans hedefi ve performans göstergeleri açıklama bölümlerinin Performans Programı Hazırlama Rehberine uygun olarak hazırlanmadığı görülmüştür.

Performans Programı Hazırlama Rehberinin “*EK-1 Performans Programının Şekli*” kısmında yer alan Tablo 1’e ilişkin “Açıklama-1”de Performans hedefi bölümünde ilgili performans hedefine yer verileceği; açıklamalar kısmında söz konusu hedeflerin belirlenme amaçlarına ve performans hedefinin gerekçelerine kısaca değinileceği; daha kapsamlı açıklamalara ise performans programının metin kısmında yer verileceği; performans göstergelerine ilişkin açıklamalar kısmında ise performans göstergelerinin belirlenme amaçlarına ve gerek görülen diğer hususlara yer verileceği belirtilmiştir.

TSE (2017) Performans Programı incelendiğinde, Performans Hedefi Tablosunda (Tablo 1) yer alan performans hedefi ve performans göstergeleri açıklama bölümünün Performans Programı Hazırlama Rehberine uygun olarak hazırlanmadığı ve açıklama bölümüne yer verilmediği tespit edilmiştir.

B- Performans Hedefi Tablosuna (Tablo 1) yer verildikten sonra tablonun ardından yer alması gereken ayrıntılı bilgileri içeren metin kısmının Performans Programı Hazırlama Rehberine uygun olarak hazırlanmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerinde Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde çıkarılan Performans Programı Hazırlama Rehberinin “EK-1 Performans Programının Şekli” bölümünün “II- Performans Bilgileri C- Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetler” kısmında;

“Öncelikle her bir performans hedefi için hazırlanmış olan Tablo 1’e yer verilir. Bu tablonun ardından:

-Program döneminde ilgili performans hedefinin belirlenmesinin nedenleri ile belirlenen performans hedefinin temel politika ve öncelikler ile ilişkisi,

-Performans hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığını değerlendirmek üzere belirlenen performans göstergeleri ile bu göstergelerin belirlenmesinin nedenleri,

-Performans hedeflerine ulaşmak için yürütülecek faaliyetler hakkında detaylı ve açıklayıcı bilgiler,

-Faaliyetlerin kaynak ihtiyacının nasıl tespit edildiği,

gibi hususlar ile açıklanmasında yarar görülen diğer hususlara yer verilir.

Bu açıklamaların ardından ilgili performans hedefi ile ilişkili faaliyet maliyetleri tablosu/tablolari (Tablo 2) yer alır.” denilmiştir.

TSE (2017) Performans Programı incelendiğinde, Performans Hedefi Tablosuna (Tablo 1) yer verildikten sonra tablonun ardından yer alması gereken ayrıntılı bilgileri içeren metin kısmının bulunmadığı tespit edilmiştir.

C- Performans Hedefi Tablosunda (Tablo 1) performans göstergelerine ilişkin kısmın Performans Programı Hazırlama Rehberine uygun olarak hazırlanmadığı görülmüştür.

Performans Hazırlama Rehberi “Performans Hedefi Tablosu” ile ilgili açıklamalar bölümünde “*Performans göstergelerine ilişkin kısımda söz konusu performans hedefini ölçmek için belirlenen göstergelere yer verilir. Bir önceki yıl gerçekleşme verileri (t-1), içinde bulunulan yıla ilişkin tahmin verileri (t) ve program dönemine ilişkin tahmin verileri (t+1) sütunlarında gösterilir.*” denilmektedir.

TSE’nin 2017 yılı Performans Programı’nda “Performans Hedef Tablosunda” performans hedefini değerlendirmeye imkân verecek bir önceki yıl verilerine (t-1) yer

verilmediği görülmüştür.

D- Faaliyet Maliyetleri Tablolarında (Tablo 2) “Açıklama” bölümüne yer verilmediği görülmüştür.

Performans Programı Hazırlama Rehberine göre, kamu idarelerince hazırlanacak Performans Programlarının “C- Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetler” başlıklı bölümünde;

Her bir performans hedefi için hazırlanacak Performans Hedefi Tablosuna (Tablo 1) yer verileceği ve ardından ilgili performans hedefi ile ilişkili Faaliyet Maliyetleri Tablosu (Tablo 2) yer alacağı belirtilmiş, “Açıklamalar” bölümünde ilgili faaliyetin kapsamı, gerekçesi ve önemine ilişkin bilgilere ile faaliyet maliyetinin hesaplanmasına ilişkin hususlara yer verileceği belirtilmiştir.

TSE (2017) Performans Programı incelendiğinde, her bir performans hedefi için hazırlanmış olan Performans Hedefi Tablolarından (Tablo 1) sonra ilgili performans hedefi ile ilişkili Faaliyet Maliyetleri Tablolarında (Tablo 2) “Açıklama” kısmına yer verilmediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, Performans Hedefi Tablosundaki (Tablo 1) Performans Hedefi ve Performans Göstergeleri açıklama bölümlerinin; Performans Hedefi Tablosuna (Tablo 1) yer verildikten sonra tablonun ardından yer alması gereken ayrıntılı bilgileri içeren metin kısmının; performans hedefini değerlendirmeye imkân verecek bir önceki yıl verilerinin (t-1) ve Faaliyet Maliyetleri Tablolarındaki açıklama bölümünün (Tablo 2) Performans Programı Hazırlama Rehberine uygun olarak düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "*Bulgunuzda bahse konu tespitler doğrultusunda Performans Hazırlama Rehberinde belirtildiği şekilde Performans Programının hazırlanması ve revizyonu sağlanacaktır.*" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususların sonraki yıllarda hazırlanacak performans programlarında dikkate alınacağı belirtildiğinden, konu 2018 yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 4: Hedeflerin Faaliyet Odaklı Belirlenmesi, Çıktı Veya Sonuç Odaklı Olmaması

Türk Standardları Enstitüsü 2017 yılı Performans Programındaki bazı hedeflerin faaliyet odaklı belirlendiği, çıktı veya sonuç odaklı olmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde

“ ...

g) *Performans göstergesi: Kamu idarelerince performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçları,*

ğ) *Performans hedefi: Kamu idarelerinin stratejik planlarında yer alan amaç ve hedeflerine ulaşmak için program döneminde gerçekleştirmeyi planladıkları çıktı-sonuç odaklı hedefleri,*

... ” denilerek performans hedeflerinin çıktı-sonuç odaklı olması gerektiği, performans göstergelerinin de bu hedefleri değerlendirebilmek için ölçülebilir olması gerektiği belirtilmiştir.

Yönetmelik’e dayanarak çıkarılan Performans Programı Hazırlama Rehberinde ise çıktı; idare tarafından üretilen nihai ürün veya hizmetler, sonuç; idarenin sunduğu ürün ve hizmetlerin, bireyler ve toplum üzerinde meydana getirdiği etkiler olarak tanımlanmıştır.

Yönetmelik’in 4’üncü maddesinin 2’nci fıkrasında performans programlarının çıktı ve sonuç odaklı bir anlayışla hazırlanması gerektiği bir kez daha vurgulanmıştır.

Yukarıda açıklanan düzenlemeler çerçevesinde TSE’nin 2017 yılı Performans Programındaki (Taslak) performans hedef ve göstergeleri değerlendirildiğinde aşağıdaki hedeflerin faaliyet odaklı belirlendiği, çıktı ya da sonuç odaklı olmadığı görülmüştür.

Tablo 2: Örnek Performans Hedefi Tablosu-1

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İdare Adı	40.22 - Türk Standardları Enstitüsü
Amaç	Uygunluk Değerlendirme hizmetlerinde ulusal ve uluslararası Pazar payının artırılması
Hedef	Yüksek Güç Yüksek Gerilim Laboratuvarı Kurulması

Performans Hedefi		Yüksek	Güç-Orta	Gerilim	Laboratuvarı kurulacaktır.
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	0	0	0	0
1	Tamamlanma oranı	Yüzde	0	0	10
Performans 2.2.4 - 2.2.10: Laboratuvarların kurulması					

Tablo 3: Örnek Performans Hedefi Tablosu-2

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU					
İdare Adı	40.22 - Türk Standartları Enstitüsü				
Amaç	Uygunluk Değerlendirme hizmetlerinde ulusal ve uluslararası Pazar payının artırılması				
Hedef	Enstitünün teknik altyapısının geliştirilmesi				
Performans Hedefi	Laboratuvar kapsam genişletmesi ve araç temini yapılacaktır.				
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	0	0	0	0
1	İhtiyacın karşılanma oranı	Yüzde	0	0	100

Tablo 4: Örnek Performans Hedefi Tablosu-3

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU					
İdare Adı	40.22 - Türk Standartları Enstitüsü				
Amaç	Uygunluk Değerlendirme hizmetlerinde ulusal ve uluslararası Pazar payının artırılması				
Hedef	Enstitünün teknik altyapısının geliştirilmesi				
Performans Hedefi	Tuzla Enerji Laboratuvarı Ek Bina Yapılacaktır				
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	0	0	0	0
1	Tamamlanma oranı	Yüzde	0	0	50
Performans 2.2.4 - 2.2.10: Laboratuvarların kurulması					

Tablo 5: Örnek Performans Hedefi Tablosu-4

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU					
İdare Adı	40.22 - Türk Standartları Enstitüsü				
Amaç	Uygunluk Değerlendirme hizmetlerinde ulusal ve uluslararası Pazar payının artırılması				
Hedef	Enstitünün teknik altyapısının geliştirilmesi				
Performans Hedefi	Elektroteknik Laboratuvarı Ek Bina Yapılacaktır				
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	0	0	0	0
1	Tamamlanma Oranı	Yüzde	0	0	50

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, 2018 Yılı Performans Programında hedeflerin çıktı ve sonuç odaklı olmasının sağlandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından, bulgumuza iştirak edilmiş olduğu anlaşılmış olup, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 5: Performans Hedefinin Amaç ve Stratejik Hedefle İlgili Olmaması

Kamu İdarelerinde Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik'te ve Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde performans hedefi, kamu idarelerinin stratejik planlarında yer alan amaç ve hedeflerine ulaşmaları için belirledikleri hedefler olarak

tanımlanmıştır.

Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde, performans hedeflerinin idarelerin stratejik planlarında yer alan amaç ve stratejik hedeflerle ilişkili olması gerektiği belirtilmiştir.

TSE'nin 2017 Yılı Performans Programı incelendiğinde; 1 adet performans hedefinin amaç ve stratejik hedefle ilgili olmadığı görülmüştür.

İlgililikten kastedilen, amaçlar ve hedefler arasında mantıksal bir bağlantı olmasıdır. Yani, hedefler stratejik planda yer alan amaçları gerçekleştirmeye, performans göstergeleri de hedefleri gerçekleştirmeye yönelik olarak belirlenmiş olmalıdır.

Bulgumuza konu olan (aşağıda yer alan) performans hedefinde sarf malzemesi azaltılma oranının, kurumun standardizasyon faaliyetlerinde yönlendirici ve lider kuruluş olma amacıyla ve standart hazırlama faaliyetlerini etkin olarak sürdürme stratejik hedefiyle mantıksal bir bağı yoktur.

AMAÇ	Standardizasyon faaliyetlerini yönlendirici ve lider kuruluş olarak sürdürmek
Stratejik Hedef	Standart hazırlama, tadil, revizyon faaliyetlerinin etkin olarak sürdürülmesi
Performans Hedefi	Standart hazırlama çalışmalarında ekonomik çalışma yöntemlerinin uygulanması ile sarf malzemelerinin azaltılması sağlanacaktır.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Bulgunuzda belirtilen "Standart Hazırlama, tadil, revizyon faaliyetlerinin etkin olarak sürdürülmesi" stratejik hedefi ile ilgili belirlenen performans hedefinde bahsedilen "standart hazırlama çalışmalarında ekonomik çalışma yöntemlerinin uygulanması ile sarf malzemenin azaltılması" ifadesi ile hazırlanan, tadil edilen veya revizyon yapılan standartların muhatabına ulaştırılmasını basılı halden elektronik ortama alarak standardın ulaşılabilirliğinin, etkinliğinin artırılması ve ekonomik olmasının sağlanması hususları hedeflendiğinden Performans Hedefinin Amaç ve Stratejik Hedefle ilgili olduğu değerlendirilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulguya esas olan performans hedefinin amaç ve stratejik hedefle ilgili olduğu yönündeki açıklaması tespitimizin doğruluğunu ortadan kaldırmamaktadır. Zira kurum dokümanlarında, standardizasyon faaliyetlerinde yönlendirici ve lider kuruluş olmak amaç olarak belirlenirken, standart hazırlama, tadil, revizyon faaliyetlerinin "etkin" olarak sürdürülmesi stratejik hedef olarak tespit edilmiştir. Bu tanımda yer alan "etkinlik" kavramı literatürde tanımladığı üzere, hedeflere ulaşma derecesini gösterip,

çıkıtı ile sonuçlar arasındaki ilişkileri yani, çıktılarının beklenen sonuçlara yol açıp açmadığını ifade eder. Halbuki kamu idaresi cevabında açıklanan, "*standart hazırlama çalışmalarında ekonomik çalışma yöntemlerinin uygulanması ile sarf malzemenin azaltılması*" performans hedefi ile etkinlik değil ancak tutumluluk (ekonomiklik) değerlendirilebilir. Tutumluluk ise, aynı miktar çıktıya en az girdi ile ulaşılma düzeyini ifade eder.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında belirtildiğinin aksine, 2017 yılı Performans Programında belirlenen ve bulgu konusu olan performans hedefi, kurumun amaç ve stratejik hedefleriyle ilgili olmayıp, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 6: Performans Göstergesinin Performans Hedefiyle İlgili Olmaması

Kamu İdarelerinde Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik'te ve Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde performans göstergesi, kamu idarelerinde performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan araçlar olarak tanımlanmıştır.

Bu tanımdan, performans göstergesinin performans hedefiyle ilgili olması gerektiği anlaşılmaktadır.

TSE'nin 2017 Yılı Performans Programı incelendiğinde; 1 adet performans göstergesinin (aşağıda yer alan) performans hedefiyle ilgisi kurulamamış ve söz konusu göstergenin ilgililik kriterini karşılamadığı sonucuna varılmıştır.

Performans Hedefi	Araştırma, geliştirme ve inovasyon ile standardizasyon faaliyetlerinin entegrasyonu sağlanacaktır.
Performans Göstergeleri	
1	İlgili standartların uyumlaştırma oranı

Kamu idaresi cevabında; aynen "*Performans göstergesinin Performans Hedefiyle ilgili olması gerektiği ile ilgili bahse konu performans göstergesi hedefi "ilgili standartların uyumlaştırılma oranı" ifadesi ile kastedilen yabancı standartların tercüme edilerek Türk Standartlarına uyumlaştırma çalışmalarının gerçekleştirilmesidir. Bu Kapsamda Standart Hazırlama Merkezi Başkanlığımız bu gösterge ile araştırma, geliştirme ve inovasyon ile standardizasyon faaliyetlerinin entegrasyonu hedefine ulaşılabilceğini belirtmektedir.*" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabındaki performans göstergesinin performans hedefiyle ilgili olduğu yönündeki açıklaması bulgumuzu karşılamaktan uzaktır. Zira TSE'nin 2017 Yılı Performans Programında yer alan "Araştırma, geliştirme ve inovasyon ile standardizasyon faaliyetlerinin entegrasyonu sağlanacaktır." performans hedefi ile dört (araştırma, geliştirme, inovasyon ve standardizasyon) "faaliyetin" entegrasyonu hedeflenirken bunu ölçmek üzere belirlenen performans göstergesinde "ilgili standartların uyumlaştırma oranı" ifadesi ile hedefte olmayan ve hedefin ölçülmesine hizmet etmeyecek "standartların" uyumlaştırılması oranı belirlenmiştir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında belirtildiğinin aksine, 2017 yılı Performans Programında belirlenen ve bulgu konusu olan performans göstergesi, kurumun performans hedefiyle ilgili olmayıp, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 7: Performans Göstergesinin Ölçülebilir Şekilde İfade Edilmemesi

Kamu İdarelerinde Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik'te ve Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde performans göstergesi, kamu idarelerinde performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçlar olarak tanımlanmıştır.

Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde ise, performans göstergelerinin ölçülebilir, performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ölçülebilir nitelikte belirlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

TSE 2017 Performans Programı incelendiğinde; aşağıdaki performans göstergesinin sayısal olarak ifade edilmediği ve dolayısıyla ölçülebilirlik kriterini karşılamadığı tespit edilmiştir.

Stratejik Amaç	Uygunluk değerlendirme hizmetlerinde ulusal ve uluslararası pazar payının artırılması			
Stratejik hedef	Yurtdışı belgelendirme/gözetim hizmet pazar payının artırılması			
Performans Hedefi	Yurtdışında Laboratuvar lisanslaması yapılacaktır			
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	0	0	0
		-	-	-

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, kitapçık basımı sırasında oluşan hata nedeniyle aslında ölçülebilir şekilde ifade edilmesine rağmen kitapçıkta görünmediği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabındaki, (bulgumuzda ölçülebilir olmadığını tespit ettiğimiz performans göstergesine ilişkin olarak) kitapçıkta basım hatası olduğuna dair ifade kurumun kamuoyunu doğru bilgilendirme sorumluluğu ile bağdaşmamaktadır. Zira, (her ne kadar TSE'nin 2017 yılı Performans Programı taslak halinde kalmış olsa da) yayımlanan doküman kurumun hesap verme yükümlülüğü çerçevesinde kamuoyunu doğru bilgilendirmesi gereken belgedir. Dolayısıyla, kurumun performans göstergelerinin e-bütçe sistemi içinde yer almış olmasının, paydaşlar açısından ulaşılabilir olmadığı açıktır. Bu durum kurum faaliyetlerinin doğru ve tam olarak değerlendirilmesini engelleyecek ve hesap verme sorumluluğunu, mali saydamlığı zafiyete uğratacaktır.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında belirtildiğinin aksine, 2017 yılı Performans Programında belirlenen ve bulgu konusu olan performans göstergesi, ölçülebilir olmayıp, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 8: Performans Göstergelerinin İyi Tanımlanmamış Olması

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik'e göre; performans programlarında yer alan hedef ve göstergelerin sade ve anlaşılır olması esastır.

"İyi tanımlanma" kriteri, net ve anlaşılabilir performans hedef ve göstergeleri hazırlama gerekliliği ile ilgilidir. Yani idareler, neyi başarmak istediklerini açıkça tanımlamalıdır. Göstergelerin iyi tanımlanmamış olması, kamu idarelerinin hedeflere yönelik başarıyı yanlış raporlaması riskini doğurur. Bu riskin ortadan kaldırılabilmesi için kamu idarelerinin performans hedef ve göstergelerini açık ve anlaşılır şekilde belirlemeleri esastır.

İyi tanımlanma, iki özellikle ilgilidir:

Tanımın içeriği: Gösterge yalnızca tek bir şekilde mi açıklanabiliyor?

Tanımın durumu: Tanım, kamu idaresinin diğer bir dokümanında yazılı hale getirilerek resmileştirilmiş mi?

Yukarıdaki açıklamalar ışığında TSE 2017 Yılı Performans Programında yer alan performans göstergelerinden bazılarının iyi tanımlanmamış olduğu kanaatine varılmış olup, aşağıda bu performans hedef ve göstergelerine yer verilmiştir.

Tablo 6: İyi Tanımlanmamış Performans Göstergeleri

Performans Hedefi		Standardizasyonla ilgili taleplerin mümkün olabilecek en kısa sürede değerlendirilerek sonuçlandırılması sağlanacaktır.		
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	0	0	0
1	Standardizasyon faaliyetlerinin planlanan şekliyle gerçekleştirilme oranı	Yüzde	0	100
Performans Hedefi		Standardizasyon konusunda toplumsal bilgi ve farkındalığın artırılması sağlanacaktır.		
Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	0	0	0
1	Standardizasyon faaliyetlerine ilgili tarafların katılım oranı	Yüzde	0	10

Kamu idaresi cevabında; aynen "Bulguda belirtilen "standardizasyon faaliyetlerinin planlanan şekliyle gerçekleştirilme oranı" ifadesinden kasıt, standardın oluşturulması aşamasında paydaşların bir araya getirilmesi, organizasyonu, standardın oluşturulması, yayımlanması ve üreticiye ulaştırılması faaliyetlerinin planlanan zamanda tamamlanma oranı olup Standart Hazırlama Merkezi Başkanlığı tarafından "standardizasyonla ilgili taleplerin mümkün olabilecek en kısa sürede değerlendirilerek sonuçlandırılması sağlanacaktır" performans hedefiyle ilişkilendirilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak bulgumuzda da belirtildiği üzere iyi tanımlama kavramı tespit edilen göstergelerin kamu idaresinin diğer bir dokümanında yazılı hale getirilerek resmileştirilmesini içermektedir. Bulgu konusu olan performans göstergelerinin, denetimlerimiz sırasında, kurumun başka hiçbir dokümanında yer almadığı dolayısıyla göstergedeki ne anlaşılması gerektiği konusunda standart bir yaklaşımın olmadığı görülmüştür.

Ayrıca, göstergelerin ölçü birimi olarak tespit edilen oranları konusunda değerlendirme yapılabilmesi için sözkonusu alanının tam olarak ne kadarlık bir büyüklüğe sahip olduğunun da kurum tarafından bilinmesi ve bunun kurum dokümanlarında yer alması gerekir. Örneğin, "standardizasyon faaliyetlerine ilgili tarafların katılım oranının %10" belirlendiği göstergede, doğru bir değerlendirme yapılabilmesi için kurum dokümanlarında ilgili tarafların kimler ve ne kadarlık bir büyüklüğe sahip olduğunun belirlenmiş olması gerekir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında belirtildiğinin aksine, 2017 yılı Performans Programında belirlenen ve bulgu konusu olan performans göstergeleri, iyi tanımlanmış olmayıp, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesi

BULGU 9: Faaliyet Raporu'nda, Performans Hedef Verileri ile Gerçekleşmelerde Meydana Gelen Sapmaların Nedenlerine İlişkin Açıklamalara Yer Verilmemesi

TSE'nin 2017 Yılı Faaliyet Raporu'nda, performans göstergelerine ilişkin hedeflenen gösterge düzeyi ve yılsonu gerçekleşme düzeyinde meydana gelen sapmaların nedenlerine ilişkin açıklamalara yer verilmediği görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkındaki Yönetmeliğin “*Tam açıklama ilkesi*” başlıklı 7'nci maddesinde; faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin eksiksiz olması, faaliyet sonuçlarını tüm yönleriyle açıklaması gerektiği,

“*Birim ve idare faaliyet raporlarının kapsamı*” başlıklı 18'inci maddesinde ise; Performans bilgileri başlığı altında, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine birim ve idare faaliyet raporlarında yer verileceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri doğrultusunda, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların objektif ve makul bir çerçevede izah edilmesi gerekmektedir.

Ancak Kurum'un 2017 yılı Faaliyet Raporu incelendiğinde “*Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi*” bölümünde:

35 performans hedefinin 25'inin gerçekleştiği, 2'sinin kısmi gerçekleştiği, 8 adedinin ise gerçekleşmediği bilgisi tablo olarak verilmiş; “*2017 yılı içinde birimlerin koymuş olduğu hedeflerin büyük oranda gerçekleştiği, bazı hedeflerde planlanandan daha fazla performans gösterildiği ancak bazı hedeflerin fizibil olmaması ve politika değişikliğine bağlı olarak ertelendiği gözlenmektedir.*” denilerek performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerinin genel bir ifade ile açıklandığı görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkındaki Yönetmelik gereği Faaliyet Raporları, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunu sağlayacak ve kamuoyunun kurumu değerlendirmesine imkân verecek dokümanlar olması nedenleriyle, raporlarda yer alan bilgilerin eksiksiz olması, faaliyet sonuçlarının tüm yönleriyle açıklaması, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana

gelen sapmaların objektif ve makul bir çerçevede izah edilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, Türk Standartları Enstitüsü 2018 Yılı İdare Faaliyet Raporunun, performans hedef ve göstergelerinin tamamına ilişkin gerçekleşme durumu ve meydana gelen sapmaların, objektif ve makul bir çerçevede, faaliyet sonuçlarını bütüncül bir biçimde açıklayacak bir şekilde hazırlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bulgumuzda belirtildiği üzere performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların objektif ve makul bir çerçevede, kurumun faaliyetlerinin değerlendirmesine imkân verecek şekilde izah edilmesi gerekir. Dolayısıyla kamu idaresi cevabında yeralan faaliyet sonuçlarının bütüncül bir biçimde açıklanması yönündeki yaklaşımının bu hususu gözönünde bulundurması gerekir.

Sonuç olarak, idarenin 2018 yılı Faaliyet Raporundaki yaklaşımı, 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 10: Faaliyet Raporunda İç Ve Dış Mali Denetim Sonuçlarına Yer Verilmemesi

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin “*Birim ve İdare Faaliyet Raporlarında Yer Alması Gereken Hususlar*” başlıklı dördüncü bölümünün “*Birim ve idare faaliyet raporlarının kapsamı*” başlıklı 18’inci maddesinde birim ve idare faaliyet raporlarının kapsamı ve şekli belirlenmiştir. Bu hüküm uyarınca “*Faaliyetlere ilişkin bilgi ve değerlendirmeler*” bölümünün “*Mali bilgiler*” başlığı altında iç ve dış mali denetim sonuçları hakkındaki özet bilgilerin yer alması gerekmektedir.

Türk Standardları Enstitüsü 2017 Yılı Faaliyet Raporunun “Faaliyetlere ilişkin bilgi ve değerlendirmeler” bölümünün “Mali bilgiler” başlığı altında iç ve dış denetim sonuçları olarak; akreditasyon ve yetkili kuruluşlar tarafından (TURKAK, Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı v.d.) TSE’nin faaliyetleri esas alınarak yapılan denetim sonuçları hakkında bilgi verildiği görülmüştür. Halbuki bu başlık altında, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 18’inci maddesinde belirtildiği üzere “mali” nitelikli olarak yapılan denetim faaliyetlerine yer verilmeliydi. Bu bölümlerin belirtilen bilgileri içerecek şekilde hazırlanması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, hazırlanacak olan Türk Standartları Enstitüsü 2018 Yılı İdare Faaliyet Raporunda, ilgili yönetmelik hükümleri gereğince İç ve Dış Mali Denetim Sonuçlarına yer verilmesi hususunun dikkate alınarak ilgili çalışmaların gerçekleştirileceği,

Bulgu açıklaması içerisinde yer alan "*iç ve dış denetim sonuçları olarak; akreditasyon ve yetkili kuruluşlar tarafından TSE'nin faaliyetleri esas alınarak yapılan denetim sonuçları hakkında bilgi verildiği tespitine*" faaliyet raporu içerisinde ayrı bir başlık olarak B. Faaliyet ve Proje Bilgileri ile ilişkilendirilmiş olması sebebiyle katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabındaki; akreditasyon ve yetkili kuruluşlar tarafından TSE'nin faaliyetleri esas alınarak yapılan denetimlerin teknik incelemeler olduğu dolayısıyla iç ve dış denetim başlığı altında ilgili birimin faaliyet bilgileri başlığı altında yer aldığı ifadesi yerinde görülmüştür. İç ve Dış Mali Denetim Sonuçlarına yer verilmesi hususunun ise 2018 yılı Faaliyet Raporunda dikkate alınacağı belirtildiğinden, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 11: Faaliyet Raporunda Performans Sonuçları Tablosunun Olmaması

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin "*Birim ve İdare Faaliyet Raporlarında Yer Alması Gereken Hususlar*" düzenleyen dördüncü bölümünün "*Birim ve idare faaliyet raporlarının şekli*" başlıklı 19'uncu maddesinde, idare faaliyet raporlarının Yönetmelik eki Ek-1'de yer alan şekle uygun olarak hazırlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Birim ve idare faaliyet raporlarının başlıklar itibariyle şablonunu ortaya koyan Ek-1'e göre, idarelerin hazırlayacakları faaliyet raporlarında, "*Performans Bilgileri*" ana başlığı altında "*Performans Sonuçları Tablosu*" başlığına yer vermeleri gerekmektedir.

Türk Standardları Enstitüsü 2017 Yılı Faaliyet Raporu incelendiğinde performans hedef ve göstergeleri itibariyle Performans Sonuçları Tablosuna yer verilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; özet olarak, Türk Standardları Enstitüsünün 2018 Yılı İdare Faaliyet Raporunda, mevzuata uygun olarak hazırlanan Performans Sonuçları Tablosuna yer verileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edildiği anlaşılmış olup, konu 2018 yılı denetimlerinde izlenecektir.

D. Faaliyet Sonuçlarının llmesi Ve Değerlendirilmesi

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.